NGÀY NAY

NĂM THỨ NĂM—THỨ BẢY 6 JUILLET 1940—SỐ 215, GIÁ 0p12

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ : 80, ĐƯỜNG QUAN THÁNH—TÉL. 874

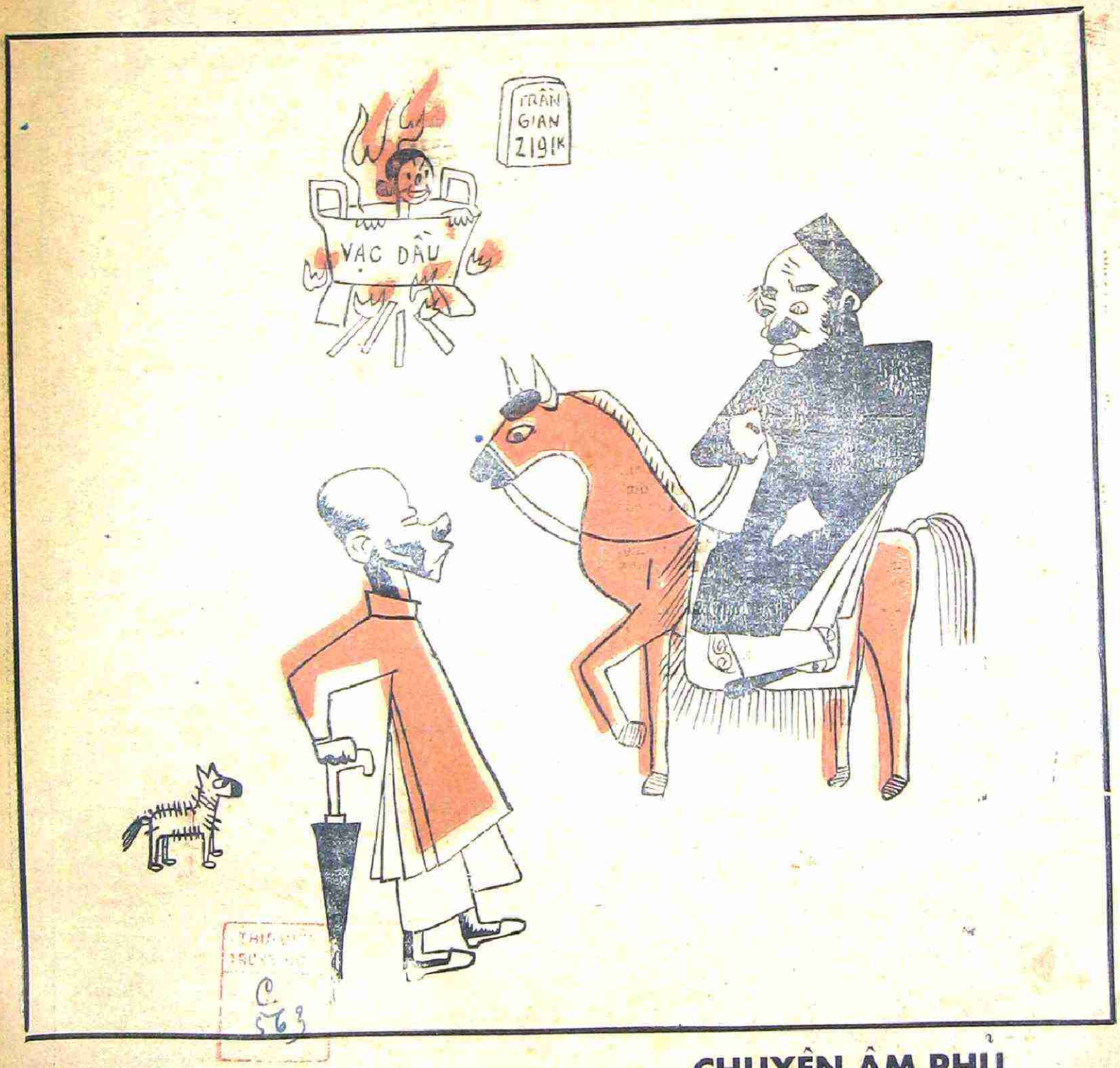

CHUYỆN ÂM PHỦ

— Trên Trần gian năm nay khan giấy, con cháu mình đốt xuống cho mình toàn đồ thực. Thành thử đồ xuống đến đây đều hóa đồ mã hết, mới chết chứ !

Rượu cốt nhất

MARTELL

Là thứ rượu đã nổi tiếng từ 200 năm nay

Đại-lý độc quyền L. Rondon et Cie Ltd
21 Boulevard Henri Rivière — Hanoi

MỖI NHÀ NÊN CÓ MỘT CUỐN

Vua Quang-Trung

đề sống lại những trận chiến tranh kinh thiên động địa của bậc Dân Tộc Anh Hùng nước Việt Nam ta. (Lịch sử tiểu thuyết) của **Phan-trần-Trúc** soạn, nhà in Lê Cường Hanoi xuất bản, in gần xong, giá **0p.50**

LỠ BƯỚC SANG NGANG

một tập thơ xưa nay chưa từng có, của thi sĩ **Nguyễn-Bính**. Nhà in Lê Cường, in bằng *giấy Offset* gần xong. giá **0p.50**

LAN HỮU

Một cuốn tiểu thuyết tình đã được khắp các bạn **thanh niên** tân tiến hoan nghênh, lại được cả các **gia đình** hãy còn theo khuôn phép cũ, cũng thi nhau **mua cho con** cháu đọc.

Tiểu thuyết của NHƯỢNG-TỐNG : Một **nhà văn, một** nhà chính trị đã **được** quốc dân yêu mến từ lâu và nhớ mong mãi cho tới **nay.**

Lan-Hữu đã được báo *Tin Mới, Việt Báo, Hanoi Tân Văn* phê bình, đặt lên trên những tiểu thuyết **có giá trị** hiện nay.

Có bán khắp các nơi, giá 0p50. Mandat mua **sách** gửi cho Lê Cường 96 route de Huế, Hanoi.

Thuốc sán sơ mít

Rất thần hiệu, Sõ 26. Giá 0p.70

Mắc bệnh sán, hay đau bụng vặt, hay ăn của ngọt, hễ đói là đau, đi ngoài thường theo ra con trùng như sơ mít lẫn với phân, có khi tự nhiên ra ở quần, rất là bẩn thỉu, nếu không chữa, trùng sán ngày một nhớn ra, sức người ngày càng yếu dần, sinh chứng đau sôi hai cạnh sườn, mà thiệt mạng, uống thuốc này cam đoan trong hai giờ, ra ngay con trùng giải 12 thước, khỏi hẳn. Các ngài có mua xin **mua cho được** Thuốc sán sơ mít Thanh-xa (dấu hiệu con voi) giá 0p.70 mấy **là thứ thật** kẻo nhầm thuốc giả uống vào thêm hại.

Thuốc run

Bất cứ người nhớn hay trẻ con, mắc bệnh run đầu hoặc run kim, hay tưa nước rãi, đói hay quặn đau bụng, uống thuốc này buổi chiều ra hết run không phải tẩy. Giá mỗi gói 0p20.

Thuốc bổ dạ dầy

Uống thuốc run hoặc thuốc sán của bản đường, đã ra hết rồi, nên uống thêm thuốc này, cho bồi bổ dạ dầy, và giết hết vi trùng và trứng của run sán còn sót lại, thì không bao giờ mắc bệnh run sán nữa, người chồng trở nên mạnh khỏe béo tốt. Thuốc này có đặc tính chữa bệnh : ***Đau dạ dầy***, ăn chậm tiêu, hay đầy hơi, đau tức ngực, đau xuyên cạnh sườn, đau ngang thắt lưng, khi đau khi không, như giã cách, uống thuốc này một hộp bớt ngay, ba hộp khỏi hẳn. Giá 1p00. Các thứ thuốc kể trên hiện có bán tại

Nhà thuốc THANH-XA

73, góc phố hàng Thiếc và hàng Nón — HANOI

Ngoài cửa treo cờ vàng

Ở xa mua lĩnh hóa giao ngân.

Đại lý. — Haiphong : Mai-lĩnh, Nam-định : Việt-long, Hai-dương : Quang-huy, Bắc-ninh : Vĩnh-yên, Sơn-tây, Tông : Quý-lợi, Việt-trì : Vạn-lợi, phố Việt-lợi, Vĩnh-yên : Ngọc-tân, Phúc-yên : Thanh-phong, Phú-thọ : Tế-hòa-đường, Hà-đông : Thanh-xa cửa chợ, Hồng-gay : Đại-thành, Thái-nguyên : Quảng-thành, Hòa-bình : Kim-long, phố Đồng-nhân, Thanh-hóa : Thái-lai, Ninh-bình : Ích-trí và đại lý rượu Vạn-vân, Vinh : Sinh-huy, Huế : Đức-thành, Viêntiane : Việt-hòa, Uông-bí : Mai-linh rue Vernaz.

*Và khắp các tỉnh những nơi treo biển đại-lý **Thanh-xa** đều có bán.*

áo tắm bể

Khắp các bãi biển, ai cũng công nhận áo tắm Phúc Lai là đẹp, bền, mặc sát sắn như in vào người. Nếu, các Bà các Cô chưa dùng qua, xin mời lại 87, phố Huế, Hanoi xem kiểu áo để so sánh với các hàng khác.

PHÚC-LAI

87 PHỐ HUẾ — HANOI

PHÒNG-TÍCH VÀ PHẠM-PHÒNG
HAY LÀ ĐAU DẠ DÀY

Thuốc hay nổi tiếng khắp Đông Dương giấy khen rất nhiều cám ơn thật lắm

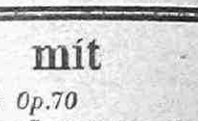

Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng võ bình bịch. Khi ăn uống rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua). Thường khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng nổi hòn, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người thường ngao ngán và mỏi mệt, buồn bã chẳng thấy ăn, bị lâu năm sắc da vàng, da bụng dầy. Còn nhiều chứng không kể xiết. Một liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Liều một bạc uống 0p25. Liều hai bận uống 0p45.

Con chim

Vu dinh Tân **ân tứ Kim tiền năm 1928**

178 bis Lochtray, Haiphong

Đại lý phát hành toàn tỉnh Hanoi: AN HÀ 12 Hàng Mã (Cuivre) Hanoi
Đại lý phát hành khắp Đông dương: NAM TÂN 109 phố Bonnal, Haiphong
Có hơn 100 đại lý khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung — Nam — Bắc kỳ — Cao mên và Lào có treo cái biển trên.

HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH

Nhan các bà tới kỳ ở cữ!
Muốn tốt tươi nên giữ máu da!
Hoa Kỳ Rượu Chồi *nên soa!*
Dung nhan lại thấy đậm đà hơn xưa!
Vừa giãn huyết, lại vừa rãn cốt!
Vẻ đoan-trang đẹp tốt như không.
Ngày xuân càng được sắc hồng,
Càng tươi màu thắm, càng nồng tấm yêu.

Giới thiệu bạn gái
Đào-Thị HỒNG-LOAN

QUẢNG CÁO **C P A**
các ngài trao cho

comptoir de publicité artistique
5-7 Julien Blanc
HANOI — Tél. 1254

trông nom và xếp đặt
bao giờ cũng có
hiệu quả

Éditions choisies

Xuất bản hàng tháng những tác phẩm hay

Đã in xong:

ái-tình

xét theo tâm lý và y học. Ngót 200 trang giảng giải những điều quan hệ về ái-tình. Nói rõ về say mê, cám dỗ, khiêu dâm, hôn, tân và trinh, hai trái tuyết lê, kèn vợ, kèn chồng, gian lậu, thất tiết, cùng những điều cần thiết mà nam nữ thanh niên phải hiểu rõ để gìn giữ sức khỏe và gây hạnh-phúc gia đình. Chẳng phải là dâm thư, đó là một cuốn sách giảng về ái tình, mới lạ hơn hết các sách đã có, do giáo sư **Thu an** soạn rất công phu. Giá 0p.35.

người, ngợm

tập truyện thần các nhân vật ở xã hội hiện tại, của **Tam Lang**. Giá 0p.25

đời vô định

tiểu thuyết của **Phạm ngọc Khôi**. Giá 0p.40

cô gái giặt sa

tiểu sử Tây Thi của **Hoè Lâm**. Giá 0p.35

Đang in:

rượu cần chẳng uống mà say!

tức là tiểu thuyết « Kim Lầu » của **Nguyễn khắc Mẫn**.

bức thư của người không quen

một văn phẩm kiệt tác của nhà đại văn hào Stéfan Sweig, do **Lan Khai** dịch.

Mua sách hàng năm tức là khuyến khích nhân tài, và góp sức vào sự gây dựng văn chương Việt Nam. Trả tiền trước được giá 10/1, và không phải chịu cước phí.

Thư từ gửi về:
Ông NGUYỄN GIA VỸ
49, Hàng Cót — HANOI

Soir de Capri

48, FERBLANTIER
HANOI

DOCTEUR
CAO XUÂN CẨM
de la Faculté de Paris. Ancien Médecin Chargé de l'Institut antivénérien de Hué
Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị Nội-thương và bệnh Hoa-liễu
Khám bệnh tại
153 Henri d'Orléans — Hanoi
Phố Cửa Đông, cạnh hội Hợp-Thiện) có phòng dưỡng bệnh
Sách:
NÓI CHUYỆN NUÔI CON
bán tại hiệu Thuỵ-Ký 98 Hàng Gai (Rue du Chanvre). Hanoi
Giá 0p.35 một quyển

ENSEIGNEMENT
par
Correspondance

Français, Mathématiques, Sciences *mensuels*	
Préparation au C.F.P.C.I.	5p.50
Cours de 1ère et de 2e année P. S.	3p.00
Préparation au B. E. et D. E. P. S. I.	4p.00
Cours de Français pour les écoles	2p.50

Pour tous renseignements, écrire à
l'Ecole TRITON
8, 8 bis et 10 Rue Résident Miribel Hanoi
Joindre une enveloppe timbrée pour la réponse

◆◆◆

Luthart ĐÚNG TIẾNG *KÊU ĐẸP BỀN*

Guitares
Banjos
Violons

Mandolines et accessoires de Lutherie

DƯƠNG THIỆU TƯỚC
57, Rue du Chanvre 57
— HANOI —

Rất
THƠM và MƯỢT
Vì vậy người lịch sự bao giờ, cũng dùng nó. Bán tại các cửa hàng lớn Trung Nam Bắc kỳ

BẢO-PHẾ LINH-ĐƯỢC

Thuốc **BẢO-PHẾ LINH-DƯỢC** chuyên trị các bịnh ho mới phát và lâu năm của người lớn trẻ con. Bịnh ho mới phát như ho gió, ho khan, có đàm, cảm ho, trị trong 24 giờ đã bớt. Bịnh ho lâu năm đều có đàm xanh, đen, có huyết, ho kinh niên, ho lao, trường-phục bằng **BẢO-PHẾ LINH DƯỢC** rất mau mạnh. **BẢO-PHẾ LINH-DƯỢC** làm mau lành các vết thương trong phổi, tăng máu đỏ, hết nóng đêm, hết đổ mồ hôi trộm.

BẢO-PHẾ LINH-DƯỢC làm mau đói, ăn ngon ngủ được, sức lực phục hồi, người bịnh mau mạnh. **BẢO-PHẾ LINH-DƯỢC** là bạn quý của những người có bịnh ho. 1 hộp 1p00.

Có bán khắp nơi và hỏi tại nhà thuốc:

VÕ - ĐÌNH - DẦN
Cholon - Saigon - Pnompenh - Vinh

◆◆◆

Ets VẠN - HÓA
Rue des Cantonnais, — Hanoi

Truyện cổ bằng thơ

CHUYẾN ĐÒ DỌC

Chiều hôm, trời rực ánh vàng,
Chuyến đò ngược nước dềnh dàng sang sông.
Thuyền nhỏ hẹp, khách quá đông,
Trẻ già chen chúc, gánh gồng ngổn ngang.
Trên mui, ngoài mạn, trong khoang,
Không còn chỗ lách, chật nhường cối nêm.
Con thuyền bò chậm như xèn,
Giải sông vàng lỏng chảy êm lờ đờ.
Chân trèo trật vật, bơ phờ,
Thuyền đi như đứng, lững lờ không trôi,
Khách qua sông có một người
Phương phi vào trạc sáu mươi tuổi già.
Trông người tốt lão, dẫy dà,
Áo quần chững chạc, vẻ nhà nho phong.
Ngồi thu gối giữa đám đông,
Cụ già lên tiếng nỗi lòng thở than,
Rằng : « Mình cũng bậc cao sang,
Đường xa cam nỗi quá giang lụy đò.
Hai con tiếng cả, danh to,
Đường đường tai mặt sĩ phu trên đời.
Cũng dòng khoa bảng, kém ai,
Cậu thời tiến sĩ, cậu thời cử nhân.
Nào ngờ cụ cố khuất thân,
Ngôi đầy co quắp, tê chân mỏi rời... »
Chủ đò để ý lắng tai,
Thoạt nghe ông cụ tỏ lời phiền than,
Hoảng người, vội vã vào khoang,
Giẹp lui hành khách, sửa sang chỗ ngồi.
Chắp tay kính cẩn, ra mời :
« Bẩm, rước cụ cố vào ngơi trong thuyền.
Chúng con sơ ý để phiền...,
Xin ngài rộng thứ một phen lỗi lầm. »
Cụ già mỉm miệng cười thầm,
Cám ơn bác lái, vào nằm trong khoang.
Gối mây, chiếu cạp xênh xang,

(Xem tiếp trang 5)

CHUYỆN

Ba vụ tự tử

LUÔN trong mấy ngày vừa qua, ở nước ta xảy ra ba vụ tự tử. nhưng sống mỗi người một nết, chết mỗi người một tật, không vụ nào giống vụ nào.

Ở Sơn-tây, một cô gái mơn mởn mười tám cái xuân xanh, chỉ vì cha mẹ mắng mấy câu và nghi ngờ cô đã có tư tình với ai, mà cô nỡ ra công trẫm mình để khỏi phải xấu hổ với người hàng phố. Cô ta thật đã bị hy sinh về cái thể diện, một cái bệnh của rất nhiều người. Một ông bàn ăn bận phải cho ra ông hàn, dẫu phải nhịn đói năm hôm để lấy tiền

mua áo cũng đành lòng, và ở chốn đình trung, bán cả cơ nghiệp đi để lấy ít sĩ diện với làng mạc là một sự quá thường. Như vậy còn trách gì một cô bé mới lớn lên bị cha mẹ hay họ hàng mắng đến nỗi phải đi trầm hà để rửa... mặt

Đối với cái chết của cô con gái ấy, thì sự tự tận của cậu Đạm ở Nam định có ý nghĩa hơn nhiều. Cậu mới ngoài hai mươi mà trong một bữa rượu cậu đã mượn hơi men than rằng sống không có ích gì cho gia đình, quốc gia, xã hội thì thà chết đi còn hơn. Thường người ta chỉ nói mà không làm, nhưng cậu khác, sau bữa chén kia, cậu về mua hai bánh pháo xiết nuốt chửng, rồi thấy vô hiệu, cậu bèn ra sông nhảy xuống tự tử. Và cậu đã được toại nguyện, bỏ cái xã hội này để sang cái thế giới bên kia.. ý chừng là để giúp ích cho một xã hội nào ở bên ấy. Nhưng cậu chết đi, cái chết của cậu ít ra còn là một cái gương sáng cho những kẻ còn sống mà chỉ mong sống sung sướng lấy cái bản thân, còn thì mặc cả quốc gia, mặc cả xã hội... Có lẽ họ thấy cậu chết, mà họ than,... nhưng ta không có thể mong họ xấu hổ đến nỗi nhảy xuống sông được. Vì nếu thế, họ đã không phải là họ nữa, mà là người biết nghĩ rồi còn gì.

Cậu Đạm, lúc sắp chết, nghĩ đến xã hội, đến người khác, chứ cậu Phượng, lúc chết, thật chỉ nghĩ đến chính thân cậu.

Trước khi tự tử, cậu dụng tâm rủ rê vợ hút thuốc phiện cho đến thành nghiện mới thôi. Mà để làm gì vậy ? Trong chúc thư của cậu, cậu để gia sản hai trăm bạc lại cho vợ làm kế sinh nhai và cậu thú thật rằng cậu đã làm vợ mắc nghiện để trọn đời thủ tiết cùng cậu, vì cậu nghĩ một cách thâm thúy rằng đàn bà nghiện như vợ cậu thì không còn ai dám lấy nữa ! Cậu thật đã quá lo xa, và đến lúc chết, vẫn còn tiếc của đời, vì vẫn muốn vợ sẽ còn là của riêng mình cả đến sau khi mình chết. Một người còn tiếc rẻ cõi đời như cậu mà dám tự tử thì thật là một sự lạ, nhưng ích kỷ đến như cậu mà chết thì thực là đáng lắm. Nhưng có lẽ cậu đọc truyện Thầy Trang đó thôi.

T. Vân

Có nơi trú ẩn

HIỆN giờ ở các phố Hanoi, ta thấy nhan nhản treo những tấm biển có vẽ cái tên chỉ và bốn chữ « Có nơi trú ẩn ». Nghĩa là trong lúc biến động dân thành phố chỉ có việc cứ theo những biển đó, vững trãi mà đi thôi : đến nơi khác có chỗ ẩn thân, không lo ngại gì nữa

BÁNH ĐẬU

CHẮC nhiều bạn đọc còn nhớ cái thứ bánh đậu Haidương, đã nổi tiếng, mà ngày bé, chúng ta thường nhận được do tay bà mẹ đã đi đâu một chuyến xa về ? Cái thứ bánh đậu khô, bột nhỏ như phấn, đóng hình vuông có in dấu một hai chữ triện. Thủa nhỏ, chúng ta thích ăn thức quà ấy lắm, nhưng nếu chúng ta mắc bệnh ho thì đã không khỏi lắm lúc bực mình. Miếng bánh vừa bỏ mồm chưa kịp nuốt, một cơn ho đã làm bật ra ngoài như làn khói... Mắt chỉ còn tiếc ngẩn ngơ nhìn.

Bây giờ thứ bánh đậu Haidương ấy không còn nữa. Có lẽ người ta thấy cái bất tiện của bột khô cho các trẻ bé và cho các ông cụ già. Ở Hanoi, người ta làm một thứ bánh đậu ngon hơn, đó là một thứ bánh đậu ướt, thứ bánh đậu có mỡ. Một thứ bánh để ăn trong khi uống chè lâu, cái vị béo ngọt của bánh rất ăn với cái vị đắng của nước chè.

Đấy là thứ bánh rất hợp dùng trong

Hanoi... 36 Phố

lúc thưởng thức ấm chè ngon và tôi lấy làm tiếc rằng sao người ta lại không nghĩ chế thêm ra một vài thứ bánh tương tự như thế nữa : để có đủ bánh mà đặt ra cái lệ « chè bánh » vào quãng 5 giờ chiều, như thói tục của người Anh. Một tục lệ đáng quý, khiến một ngày đầy đủ hơn, và sau cùng sự làm bánh trái cũng khéo léo và tinh khiết hơn. Cũng là một việc đáng làm, như sự khuyến khích các mỹ nghệ khác trong nước.

Bánh đậu ướt ngon nhất là bánh đậu của hàng Bạc và hàng Gai. Bây giờ hai phố ấy vẫn cạnh tranh nhau để lấy tiếng, và thêm vào cuộc tranh dành, còn có phố hàng Đào, và phố hàng Đường nữa. Nào hiệu Ích Nguyên

SẮP CÓ BÁN
LANH LÙNG
(Tạ bần)
của NHẤT-LINH
•
ĐƯƠNG IN
VỠ LÒNG
của ĐỖ ĐỨC-THU
CON TRÂU
của TRẦN-TIÊU
ĐỜI NAY

Ngày Nay
TÒA SOẠN và TRỊ SỰ
80 Grand Boudha
HANOI
Téléphone 874
Giá báo mỗi số 0p12
Một năm : 4p60
6 tháng : 2p40
Ngoại quốc và các công sở 10p 1 năm
Mandat và thư xin gửi cho :
M. le Directeur de la Revue
Ngày Nay — Hanoi

XA GẦN

Thật nhà nước rất là chu đáo. Chẳng có gì là bỏ sót, là khuyết điểm nữa. Cái gì cũng đã bố trí sẵn sàng, xếp đặt cẩn thận, như

vậy đỡ cho người ta phải nghĩ ngợi, mà ai cũng biết rằng nghĩ ngợi rất là mệt nhọc.

Ngày xưa Kim Trọng tìm chỗ trọ, mừng rỡ đã được một chỗ :

Có cây có lá sẵn sàng
Có hiên Lãm Thúy nét vàng chưa phai...

để kiếm nơi tình tự với cô Kiều. Bây giờ, cậu Kim Trọng tân thời chắc phải lấy làm sung sướng khi thấy một tòa nhà

...Có bao có cát sẵn sàng
« Có nơi trú ẩn » vững vàng khỏi lo...

Còn cô Kiều tân thời thì phải đợi lúc cùng đi ẩn dưới đường hầm : con đường đào thì hẹp, mà lại khuất khúc chữ chi, lại kín đáo bốn bề, thì sự tình tự lại càng dễ thân mật và gần gụi nữa.

THIỆN-SĨ

Sầm Sơn năm nay

Sầm-sơn năm nay rất đông, nhưng rất buồn, bãi biển thường lưa thưa người tắm. Những người đi nghỉ mát mọi năm, năm nay vắng mặt nhiều, vì không sao thuê tranh được nhà với các ông bá, ông bàn xứ quê, và nhất là các ông cự phú Hà thành. Các ông ấy nêm tiền ra thuê lấy một biệt thự bất cứ nóng hay mát, quý hồ rộng để có thể chứa chật nich được cả một đại gia đình.

Đường phố vắng, bãi biển thường vắng. Trái lại, sở bưu chính thì bao giờ cũng đông nghịt những người nói và chờ nói điện thoại : họ dò ý kiến ở nhà, họ nhắn ý kiến ở nhà, họ phàn nàn điều này điều khác, họ hỏi thăm tin tức Hà thành. Hình như họ cần phải một ngày vài lần nói điện thoại về mới có thể sống yên lành được. « Có sự gì lạ không? — Không à ? Ở đây cũng thế... »

Không, ở đây có nhiều sự lắm chứ. Ta thử ra ngoài bãi biển mà xem : kìa, ba cô Hà thành không xấu, trái lại thế, nhưng vẫn làm sao ấy, ngồi tắm ở ngay ven làn nước để tẻ lên mình làn bọt vàng bám vào cát. Đứng trên bờ, cách đó vài ba bước, hai bà lão cầm áo bông cho con cháu, luôn miệng kêu gào hồn hển : « Đừng ra nữa, tắm ở đấy thôi ! » Kìa, mấy cô khách lại và khách không lại để nguyên cả quần áo lột xuống bì bõm dưới nước mặn. Lại kìa, năm, sáu cô trùm kín trong áo bông dài như rết mướt lắm, rón rén đến bên làn nước nhìn trước nhìn sau như sợ người ta trông trộm tắm thân

ngọc ngà, rồi khi thấy vắng người qua lại, vứt áo bông xuống cát, chạy vội nấu mình xuống nước biển. Những hạng tắm biển ấy mọi năm không có. Nhưng năm nay nghỉ mát và tắm biển là việc phụ. Việc chính chỉ là việc đến Sầm-sơn.

K. H.

(Tiếp theo trang 4)

Ngả lưng thoải mái, kênh càng thành thơi.
Khiến cho hành khách mọi người
Trông vào lác mắt, khẽ lời bàn nhau.
Nỏm khen : « Ông cụ người đâu,
Mặt mày phúc hậu, râu đầu bạc tơ.
Nhà sao phúc đẳng hà sa,
Hai trai hiển hách khôi khoa bảng vàng ».

•

Lừ đừ, đò dọc nghênh ngang,
Nặng nề ỳ ạch bơi sang kia bờ.
Người ta nhường bước, cụ già
Nghiễm nhiên lên bộ rất là ung dung.
Một thầy cũng khách qua sông,
Áo lương, khăn lượt, quần chùng, vẻ nho,
Đi đường hỏi cụ tò mò,
Rằng : « Vui câu chuyện, chuyến đò nên quen,
Dám xin kính hỏi lão hiền,
Tiên sinh quý quán ở miền đâu ta ?
Lệnh lang, hai vị quan nhà,
Chẳng hay chiếm bảng khôi khoa năm nào ?
Hiện giờ trị nhậm nơi nao ?
Hẳn là vũ lộ ra trào mỏng ân ! »
Lão rằng : « Đa tạ văn nhân,
Những lời vàng ngọc, ân cần hỏi thăm,
Làm cho lão luống thẹn thầm,
Vợ già chính thất tủi thầm không con.
Năm xưa, lão cưới hầu non,
Trai già may nở hai hòn ngọc châu.
Thằng Bành là dứa con đầu,
Mặt mày dinh ngộ, tuổi hầu lên... ba.
Thứ hai thằng Bột dậm dà,
Hình dung tuấn tú, nay vừa tuổi tôi...
Có thầy cốc tử đoán lời,
Mai sau hai cháu nên người cao sang.
Biển vàng, võng lọng nghênh ngang,
Anh thời tiến sĩ, em xoàng cử nhân ».
Nói xong câu chuyện làm thân,
Nhà nho thích chí cười lăn, cười bò.
Cười riêng cái chú lái đò,
Cười chung thiên hạ, những dò xuẩn ngu,
Thấy ai quý phái thì phò...,
Chẳng phân hư thực, chẳng dò nông sâu.

TỬ MỠ

(Theo câu chuyện của Nguyễn-năng-Lâm thuật.)

của THẠCH-LAM

Phương

hàng Gai, hiệu Giu Nguyên và Thanh Quang hàng Bạc, hiệu Cự Hương và Việt Hương hàng Đào, hiệu Ngọc Anh, hiệu Thanh Hiên hàng Đường, v.v.. Mỗi hiệu đều trình bày một thứ bánh với một hương vị riêng. Ai chiếm giải quán quân bánh đậu ? Thật là khó giải quyết ? Tôi đã lần lượt dùng hết chừng ấy thứ, đã ngẫm nghĩ và suy xét nhiều về cái vị ngon, trước một chén chè tầu bốc khói. Tôi không có cái kiêu vọng bắt buộc người khác phải theo cái quyết định của mình. Nhưng tôi không khỏi có sở thích riêng trong việc đó.

Bánh đậu của Ich Nguyên thì thẳng thắn và thực thà, mùi vị đậu ngon nguyên chất. Bánh của Thanh Quang nhiều hương thơm va - ni, nhưng dường dùng hay loạn soạn ; của Giu Nguyên thì nát vì nhiều mỡ quá ; của Cự Hương thì nhạt vị, của Việt Hương thì rẻo quá, tựa như đậu trắng, của Ngọc Anh thì hơi khô khan, của Thanh Hiên thì hơi cứng mình... Kể về vị ngon, thì mỗi thứ của một hiệu đều có một đặc sắc riêng, đủ để cho người ta chuộng. Nhưng tôi thì ưa thích thứ bánh đậu của hàng Gai hơn, vì giản gị và mộc mạc. Đậu thì nguyên chất đậu, và hương thơm cũng chỉ là hương thơm riêng của bột đậu xanh. Cho nên bỏ vào mồm thì tan đều, ăn ngẫm nghĩ rồi mới thấy béo, xuy sét rồi mới thấy thơm. Cái ông cụ già làm bánh ở hiệu đó có nói chuyện rằng : trước kia, vì theo thời, ông cũng cho thêm hương va-ni vào bánh. Nhưng các khách hàng quen, trong số đó có vài ông khách hàng già ở ngoại ô, đều yêu cầu nên giữ nguyên hương vị đậu như xưa, và nhà hàng từ đó cứ theo như thế. Đấy thật là một ý kiến hay.

(Xem tiếp trang 16)

ĐỜI NAY

Còn một số rất ít :

Ngày Mới của Thạch Lam giá 0p55
Thừa Tự của Khái Hưng giá 0p60
Mai Hương Lê Phong của Thế Lữ giá 0p55
Con Đường Sáng của Hoàng Đạo giá 0p50
Trước Vành Móng Ngựa của Hoàng Đạo giá 0p35
(in lại)

KHÁI-HƯNG và NHẤT-LINH

ganh hàng hoa

(Tái bản)
Dầy 250 trang. Giá **0p80**

ĐỜI NAY

KHO TÀNG ÂM NHẠC VIỆT-NAM

HÁT Ả ĐÀO

của nhạc-sĩ NGUYỄN XUÂN-KHOÁT

(Tiếp theo và hết)

Sự linh hoạt của một bản đờn

NHỮNG đặc tính về việc hòa nhạc của lối hát « Ả đào » đã gợi cho tôi nhiều mối liên tưởng với sự trang hoàng trong gia thất của người mình.

Tiếng trống cũng nặng nề, trang trọng như mấy bức hoành phi câu đối ; mà chữ thọ, chữ phúc, đường triện kiểu mẫu cũng không khác gì mấy khổ phách : còn tiếng đàn «đáy» thì cũng tựa như sơn, thiếp vàng ; những màu mà nó đã làm nổi con rồng, đường lèo chữ nho lên mà sự mềm mại của nét bút, nhát chạm không kém gì sự đẹo dang của giọng hát.

Chả lẽ lối hát « Ả đào » chỉ có một cái tính cách khó khăn ấy thôi chăng ?

Thật ra bức tranh « Ả đào » tuy rằng mộc mạc nhưng cũng linh hoạt, cũng sa cũng gần, cũng nhạt cũng xẩm : nghĩa là có đủ điều kiện để khiến ca công khi hát bài hát đó phải lên giọng : hát to lên hay hát khẽ đi, hát gấp lên hay hát thủng thẳng lại, mà làm cho ta phải hồi hộp.

Không khác gì khi ta nghe đọc một bài thơ hay mà ta cảm động. Vì người đọc biết đọc, biết chỗ phải lên tiếng, nghĩa là biết lấy giọng theo đúng với lời văn nghĩa chữ. Người đọc đã bị xúc-động vì những « Vận » những « Tiếng » , những « Điệu » lỗi lạc của nhà thi sĩ đã khéo dùng.

Thuộc về văn-chương : « Vận », « Điệu », « Tiếng » là những yếu điểm của một bài thơ. Còn về âm-nhạc thì: « Nhịp », « Đ ệu » và « Âm-thể » là những điều can-hệ của một bản nhạc. Và nếu trong một bài thơ mà có những «Vận», «Điệu», «Tiếng» lỗi lạc thì lẽ tất nhiên trong một bài hát cũng phải có những « Nhịp », « Điệu » và « Âm-thể » xuất chúng.

Đoạn sau tôi sẽ bàn tới sự lỗi lạc xuất-chúng của Nhịp, Điệu và Âm-thể trong một bài hát.

●

Nguyên nhân sự linh hoạt của bản nhạc

Biết được rằng : nhịp, điệu và âm thể (tonalité) là ba nguyên tố của một bản nhạc, ta hãy xét xem ảnh hưởng của những nguyên tố ấy với tâm hồn ta ra sao ?

Khi nghe một bản đàn, ta nhận thấy rằng ta ao ước muốn nghe thấy « đều đều » phải có một tiếng mạnh trong hai tiếng một, hay trong bốn tiếng một. Đó là do lúc bấy giờ thính giác ta đã bị hiệu lực của Nhịp nó cai quản. Còn hiệu lực của Điệu thì nó khiến ta cảm thấy trước sự đương đối trong cách xếp đặt các tiếng ngắn dài thành từng đoạn có liên lạc với nhau. Về Âm-thể thì ta thấy ta cần phải nghe thấy một tiếng nào hơn các tiếng khác khi hết một bản đờn hay một câu nhạc.

Vì bị ảnh hưởng của ba nguyên tố đó, chúng ta sau khi nghe xong một câu nhạc của một bản đờn, nhất là một bản đờn Âu-tây (vì bản đờn đó đã đặt theo lệ luật của nhịp điệu và âm-thể) thì bao giờ ta cũng ao ước muốn nghe ngay lại cũng một câu nhạc ấy cũng trong một bản đờn đó ít ra là một lần nữa. Nhưng mà không mấy khi sự mong mỏi đó được hoàn toàn mãn nguyện. Câu nhạc mà ta muốn nghe đó thường khi nhắc lại bao giờ cũng mang theo nhiều ít tiếng lạ lạ như muốn đổi hẳn sự « đều đều » của « Nhịp », sự đương đối của «Điệu» hay sự bùi tai của « Âm thể » đi. Câu nhạc ta nghe thấy lần sau không mấy khi đúng hẳn với câu nhạc trước.

Những tiếng bất ngờ, đột ngột đó, những tiếng nó làm cho câu nhạc nhắc lại sau không giống với câu trước, những tiếng ra ngoài lẽ phải của âm nhạc đó là những tiếng có ảnh hưởng lớn đến tâm hồn, cảm giác. Cho nên khi đã nghe quen một nhịp, một điệu, một thể, thành ra đến khi gặp một tiếng gì lạ thì không khỏi gây ra sự ngạc nhiên bỡ ngỡ. Nhưng sự khoan khoái tới liền ngay khi ta nhận thấy rằng những tiếng mới lạ đó đã mang lại cho ta một hương vị, một cảm giác mới.

●

« Nhịp » trong lối hát Ả-đào

Một cái đặc-tính về nhịp nó làm cho lối hát « Ả đào » linh hoạt là «Tấu độ » (mouvement) của một bài hát ít khi không thay đổi. Nghĩa là sự nhanh chậm từng tiếng gõ của nhịp không giữ nguyên một mực trong suốt cả một bài.

Về âm-nhạc «Huế» và cải-lương, cứ như những bài mà thường tôi được nghe thì nhịp gõ bao giờ cũng đều từ đầu đến cuối. Có thay đổi thì lại, như bài tầu-mã trong mười « bản tầu », đánh hai lượt : lượt trước, nhịp gõ chậm, lượt sau nhịp gõ nhanh hơn lên, chứ không như trong bài hát ả-đào « Tấu độ » thay đổi chỉ trong từng đoạn của một bài thôi.

Sự thay đổi đó đã làm cho cảm giác ta sôi nổi lên thì hẳn phải có một duyên-cớ hay lý-do gì chính đáng. Nghĩa là câu thơ kia hẳn phải có một ý-nghĩa gì có thể khiến một nhạc sĩ vô-danh nào đó đặt ra một đoạn nhạc nọ với một « tấu-độ » bất thường. Không những thế mà cả cái thể nhạc của đoạn ấy cũng phải có đủ điều kiện khiến một ca-nương khi hát, hát đến đoạn đó cũng phải nhịp mau lên hay chậm lại.

Nếu ta lấy bài « Bắc-phần » ra xét và làm thí dụ, thì cứ như lời ca : *« Sen tàn mai đã chiếm hoa, tình dài ngày ngắn đông đà sang xuân ; cho thấy cố nhân, tim đâu...* v. v... đến chữ *«đông đà sang »* thì « Tấu độ » liền đổi, phách mau hẳn lên. Tác giả phổ bài thơ ra khúc hát định thế hẳn là muốn làm cho người nghe cảm thấy sự thay đổi của thời tiết lạnh lùng buồn hèo của mùa đông sang một mùa đầy ấm áp vui tươi...

Và những tiếng phách dộn-dịp kia cũng không khác gì sự xôn xao, bồng bột của một tấm lòng trong nỗi nhớ nhung.

Xét đến thể nhạc thì mấy tiếng *« Đông đà (y y) sang xuân »* vừa là hết câu mà vừa lại như là lấy đà để đi qua cái cầu, làm bằng những tiếng của một khổ phách, cho tới một câu khác bắt vào một bực cao cao hơn.

Ý nghĩa thay và cũng đặc biệt thay !

Ngoài bài Bắc phần ra thì, bài «Hát Nói», *«Thét-nhạc, Tỳ-bà* cũng có những đoạn mà Tấu-độ phải thay đổi.

●

Còn những bản nhạc mà tấu độ không có, nghĩa là nhịp và điệu cũng không có thì ra sao ?

Ta lấy những bài *Thiên thai*, một đoạn của bài *«Chờ khi»*, và mấy đoạn của bài *«Tỳ bà»* v. v. làm thí dụ.

Những bài hát đó thuộc về một lối âm nhạc riêng. Một lối âm nhạc *không có kích thước ;* cũng như về hội họa, một lối vẽ mà họa-sĩ đã không kể trước những « ô » vuông hay những vạch ngang dọc để làm cữ, làm đích cho sự cân đối ; một lối vẽ mà họa sĩ đã phóng bút « vẽ thẳng » lên một tờ giấy trắng. Và nếu các bạn biết rằng về lối vẽ đó có nhiều bức tuyệt bút, thì trong thứ âm nhạc không có kích thước kia nhiều bản cũng không phải là không hay.

Ai là người đã học âm nhạc tây mà chẳng biết tới những đoạn « Tuyên-Tự » (Récitatif) bất hủ của Mozart hay của Gluck và cả cái kho tàng âm nhạc tế lễ của đạo Gia-tô (plain chant) nữa ?

Không có nhịp, không có điệu thì ai cũng ngờ rằng bản nhạc đó sẽ rời rạc. Cho nên đến những bài như bài *Thiên Thai, đọc thơ, kể truyện*, thì sự hay một phần lớn là ở tài năng người nữa ca công hát những bài hát đó.

Sự bỏ nhịp bỏ điệu đó là không hề có chỉ dẫn ở trên tờ giấy đã ghi bài hát. Người ca nữ có tài đã thấy trong bài hát đó tự nhiên bỉnh như có nhịp có điệu ngay. Trong khi hát người ấy đã, theo mối cảm hứng, mối xúc động, sức trực giác của mình, mà đặt cho bài hát không nhịp kia một điệu như vô tình mà hữu ý, như lưu loát mà nhập nhằng, như nhạt nhẽo mà phong thú. Thật là đầy thi vị !

Trước khi dành dấu chấm hết cho mục này, tôi không quên nói tới một lỗi nhỏ về nhịp trong lối hát « Ả đào » : cũng một điệu mà có khi tiếng mạnh của « Điệu » lại không ăn với tiếng mạnh của « Nhịp ».

Nhưng ta không thể quá nghiêm mà không tha thứ cái lỗi nhỏ đó khi ta biết rằng : Sự phân chia một bài ra từng đoạn ấy lại phân biệt ra từng phần mạnh với phần khẽ, là một việc mới có ở bên Âu-châu, sau khi tìm ra được hoàn toàn các dấu viết để ghi các tiếng. Huống hồ trong lối hát « Ả đào » từ xưa đến nay không có một cách gì để ghi chép bài đờn hay giọng hát cả.

Lỗi đó sẽ rất dễ tránh khi trong nghề hát Ả đào các nhạc công cùng công nhận một phương pháp « ký âm » nào.

Vincent d'Indy, một nhạc sư có tiếng, đã có lần bàn nên bỏ nhịp đi vì nó cản trở sự tự do của mạch điệu, vì tiếng dẫn theo « Nhịp » bao giờ cũng phải nhường cho tiếng dẫn theo «Điệu». Các bạn biết âm nhạc Âu tây hẳn cũng nhận thấy cái lẽ phải rõ rệt trong ý phán đoán này.

Ng. xuân Khoát

Quyển sách chờ đợi của các bạn yêu thơ

LỬA THIÊNG

Sắp in xong

CÂY «THẦN TIỀN»

TRUYỆN VUI của KHÁI-HƯNG

TÒA nhà đã hoàn thành. Kiến trúc sư đến ngắm lại lần cuối cùng và lấy làm ưng lắm. Chỉ phàn nàn một điều là mấy cây xương rồng trồng trong bốn chiếc chậu vuông men xanh hơi cao một chút. Đó là giống xương rồng mặt nguyệt vừa đẹp và dài. Kiến trúc sư muốn nó phải lùn và tròn. Ông liền ngỏ ý với chủ nhân.

Nhưng chủ nhân là một người không thích chơi cảnh lại không sành khoa kiến trúc và khoa mỹ thuật. Ông ta chỉ biết là có nhiều tiền bỏ ra thuê kiến trúc sư vẽ kiểu rồi xây dựng nhà, thế thôi. Bốn cây xương rồng vẽ trong kiểu, ông ta cũng nhận thấy rằng đó là một loài tròn và lùn, nhưng ông ta cho xương rồng nào mà chả được, hơi đâu phải cầu kỳ kén chọn, nhất xương rồng lại chẳng phải là một giống cây quý. Thà rằng là lan hay cúc, hay mẫu đơn cho cam! Vì thế, khi nghe kiến trúc sư tả cái cây xương rồng cần phải mua để trồng thay vào hai đôi chậu thì ông ta chỉ ư hử cho xong chuyện rồi bỏ đấy.

Nhưng kiến trúc sư nhất định phải có thứ xương rồng lùn và tròn, nếu không, cái lan-can của ông sẽ «đồ», — đồ là nói theo nghĩa bóng, cố nhiên. Sau một tuần lễ đi đi lại lại trước tòa nhà để ngắm nghía cái công trình tuyệt tác của mình, kiến trúc sư quả quyết làm theo ý muốn. Là thân lên Nghi-tàm đến nhà một người bán cây quen biết và có tiếng để hỏi mua cho bằng được hốn cây xương rồng quý: ở đấy hẳn thế nào cũng có.

Ở đấy không có. Người bán cây quen biết và có tiếng sau khi nghe kiến trúc sư tả cái cây lạ, sau khi nhìn theo ngón tay kiến trúc sư vẽ hình nó xuống mặt đất, liền xửng xốt kêu: « À, cây « Thần tiên »! Thưa ông, đó là cây Thần tiên ».

— Cây thần tiên? kiến trúc sư hỏi lại.

— Vâng, cây thần tiên. Cây này quý lắm và hiếm lắm, không đâu có bán. Nói khi không phải, xin ông thứ lỗi cho, cây này trừ khi ông và tôi đi « xoáy » thì không tài nào có được.

Kiến trúc sư chau mày nhìn người bán cây, lấy làm khó chịu về ngôn ngữ quá tự do, quá hỗn xược của hắn. Nhưng hình như hắn chẳng lưu tâm đến điều đó, cứ vừa cười vừa nhắc đi nhắc lại mãi câu nói mà có lẽ hắn cho là hóm hỉnh đặc biệt. Thấy vẻ mặt giận dữ của mình không có công hiệu ngăn cản nổi sự bất nhã hồn nhiên của đối phương, kiến trúc sư liền dấu dịu và ôn tồn nói:

— « Xoáy » hay mua tùy ý, thế nào chiều mai cũng đem đến cho tôi bốn cây xương rồng....

— Thần tiên, người kia vội thêm.

— Bốn cây thần tiên. Hết bao nhiêu tiền tôi sẽ trả.

Người bán cây có vẻ ngần ngại:

— Tôi không dám hứa trước, vì tôi đã nói cây ấy, trừ khi ông và tôi đi « xoáy » thì không tài nào có được. Hiện giờ chỉ nhà người khách ở Khâm-thiên là sẵn. Để tôi

xem có thể nào « xoáy » nổi không đã.

Kiến trúc sư mỉm cười:

— Được rồi, xoáy cũng không sao, quý hồ có đem bán cho tôi. Vậy mai nhé?

Người bán cây cười to:

— Mai! ông làm như xoáy dễ lắm đấy! Nhà người ta tường cao, cổng kín lại chó dữ, làm thế nào mà xoáy dễ dàng thế? Còn phải lập mưu lập mẹo chán.

— Vậy ba hôm, bốn hôm nhé?

— Thôi, xin ông một tuần lễ.

Hai tuần lễ sau, người bán cây trịnh trọng đem đến bốn cây «thần tiên» tí hon trong bốn cái chậu xanh đa đỏ. Vẻ mặt hắn ta vừa bí mật như về mặt người mới làm một việc ghê gớm, vừa rạng rỡ như về mặt ông nguyên soái mới thắng trận trở về. Hắn ta lặng lẽ, — những người làm nổi việc lớn thường không thích khoe khoang, nhiều lời. Kiến trúc sư vui vẻ bắt đầu:

— Vậy xoáy được?

Người bán cây khẽ gật. Mãi sau hắn ta mới kể, kể với một giọng nhũn nhặn và giản dị và vắn tắt: Hắn ta đã tốn nhiều công phu, mưu trí mới xoáy nổi bốn cây thần tiên của người khách. Sau hai phen thuê tay bợm trèo tường vào lấy trộm không xong, hắn ta phải thân gánh mấy cây phong lan quý giá đến bán rẻ cho người khách, rồi trong khi người ấy hí hửng treo phong lan lên giàn, hắn ta đã nhanh nhẹn bẻ được bốn đỏ «thần tiên» giấu vào túi áo.

Kiến trúc sư chẳng hà tiện lời khen. Rồi hỏi thẳng:

— Vậy lấy tôi bao nhiêu?

Người bán cây thẳng thắn đáp:

— Tôi không dám bán, vì đó là cảnh đi xoáy, tôi chỉ xin biếu ông. Nhưng ông cho lại các khoản phí tổn, nào thuê bợm—phải đưa tiền trước đấy ạ — nào bán rẻ phong lan. Tất cả vào khoảng chục bạc thôi. Như thế tưởng cũng không đắt vì mới có hai đồng rưỡi một. Hai đồng rưỡi một cây «thần tiên»! Tôi đố ông mua đâu được.

Kiến trúc sư trả lời, rồi đem cây đến tòa nhà mới biếu chủ nhân, để thay vào bốn cây xương rồng mặt nguyệt. Ông ta phàn nàn nghĩ:

— Hơi nhỏ một chút, nhưng không sao, sang năm nó to lên thì vừa vặn.

Cách đó vài hôm, kiến trúc sư vào chơi chợ Đồng-xuân. Qua rẩy hàng cây, kiến trúc sư kinh hoảng, vì vừa thoáng trông thấy có tới hai chục cây « thần tiên » vừa to hơn, vừa tròn hơn, vừa đẹp hơn bốn cây mà người bán hoa đã khó nhọc xoáy cho mình. Ông ta cười ngất vì suýt buột miệng hỏi người hàng hoa: « Bà đã « xoáy » những cây này ở đâu thế? » Song ông ta cũng mặc cả để biết giá;

— Bao nhiêu một đôi thần tiên?

Nhà hàng hỏi lại:

— Ông bảo cây gì ạ?

— Cây «thần tiên», vừa nói kiến trúc sư vừa trỏ vào mấy chậu xương rồng.

Người hàng cây mỉm cười:

— À cây xương rồng mũ thế này? Xin ông sáu hào một đôi.

Kiến trúc sư trả đùa một câu:

— Thôi, ba hào.

Và mua được ngay, không cần phải đi xoáy.

Khái-Hưng

TÌNH THỨ NHẤT

Anh chỉ có một tình yêu thứ nhất;
Anh cho em, kèm với một lá thơ.
Em không lấy, và tình anh đã mất.
Tình đã cho không lấy lại bao giờ.

Thư thì mỏng như suốt đời mộng ảo;
Tình thì buồn như tất cả chia ly;
Xếp khuôn giấy để hoài trong túi áo;
Mãi trăm lần viết lại mới đưa đi.

Lòng e thẹn cũng theo tờ vụng dại
Tới bên em chờ đợi mãi không về.
Em xé nhỏ lòng non cùng giấy mới,
— Mây đầy trời hôm ấy phủ sơn-khê.

Cũng may mắn, lòng anh còn trẻ quá;
Máu mùa xuân chưa nỡ hết bông hoa.
Vườn mưa gió còn nghe chim rộn rã;
Anh lại còn yêu, bông lựu, bông trà.

Nhưng giây phút dầu mê hoa bướm thắm,
Đã nghìn lần, anh bắt được anh mơ
Đôi mắt sợ chẳng bao giờ dám ngắm,
Đôi tay yêu không được nắm bao giờ.

Anh vẫn tưởng chuyện đùa khi tuổi nhỏ;
Ai có ngờ lòng vỡ đã từ bao.
Mắt không ướt nhưng bao hàng lệ nhỏ
Len tỉ tê, thầm trộm chảy quay vào.

Hoa thứ nhất có một mùi trinh tiết;
Xuân đầu mùa diễm tuyệt vẻ ban sơ;
Hoa thứ nhất xin đừng ai nỡ chiết
Để vườn lòng con yến khóc ngu ngơ!

Thôi, thôi nhé, hoa đã sầu dưới đất;
Cười trên cành sao được nữa em ôi!
Anh chỉ có một tình yêu thứ nhất,
Anh cho em nên anh đã mất rồi.

XUÂN-DIỆU

CÔNG HIỆU
VANG ĐỒN

Thuốc đau màng óc gia-truyền THƯỢNG ĐỨC

NHỮNG NƠI CÓ BÁN THUỐC NGƯỜI :
Hanoi : *15 Mission (gần nhà thờ lớn)*
Haiphòng : *37 Paul Doumer*
Hadông : *25 Nguyễn hữu Đỗ và 34 Davillier*
Phúthọ : *14 Rue de la Gare*
Hòabình : *Lâm khê, rue Phương Lâm.*

Vì con bệnh đau màng óc, nay người ta mới thực tin thuốc Annam cũng có phương hay hơn thuốc khác, vì nếu mắc bệnh đau màng óc mà muốn khỏi chết, thì chỉ dùng thuốc *đau màng óc gia truyền THƯỢNG-ĐỨC* là khỏi ngay. Thuốc này đã cứu được hàng vạn vạn người, trước khi dùng không còn lo ngại gì là thứ thuốc không công hiệu. Những người bị cảm hơi ngờ là bị đau mạng óc dùng thuốc này chỉ 15 phút khỏi hẳn, Thuốc bán mỗi phong 0p30, một hộp bốn phong 1p00. Thuốc người 0p16 một lọ. Tại phòng thuốc THƯỢNG-ĐỨC ở 15 Mission Hanoi và 37 Paul Doumer, Haiphong có biếu không thuốc người cho các người qua lại muốn dùng ngay). Ở các tỉnh ai đứng đại-lý bán thuốc Đau màng óc cũng có thuốc người để biếu cho khách hàng. Ai muốn dùng xin viết thư về ngay và đề cho : THƯỢNG-ĐỨC 15 Mission Hanoi.

VÀI MÓN THUỐC HAY KHÁC

BỔ-PHỔI: Dùng chữa các bệnh ho lâu năm, và đề phòng bệnh lao rất công hiệu. Giá 1p00 một hộp.

TUẤN BỔ HUYẾT HẢI : Chữa các cô các bà máu xấu, kinh không đều, hành kinh đau bụng, người xanh sao gầy còm, ra khí hư, chỉ uống một hộp thấy đỡ. Mỗi hộp 1p50, nếu muốn dùng thử một hộp xin tính giá đặc biệt 1p00.

KINH-TIẾN TỤY-TIÊN : Chữa thận hư, liệt-dương, tinh khi bất cố, giao hợp chóng xuất tinh, Mỗi hộp 1p.

LIỄU HOA HOÀN : Dùng chữa bệnh lậu, 0p50 một lọ. Nhẹ hai lọ nặng ba lọ, chữa khoán không khỏi sẽ được hoàn lại tiền, giá từ 8p00 đến 30p00,

THƯỢNG - ĐỨC
15 phố nhà Chung (Mission), Hanoi

ĐẠI-LÝ :

Hadông : 25 Nguyễn-hữu-Dỗ, và 24 Duvillier (trước cửa chợ) **Phúthọ** : 14 rue de la Gare, **Hòabình** : Hiệu Lâm Khê phố Phương Lâm, **Haiphong** : Văn-Tân 37 avenue Paul Doumer, **Bắcninh** : Vĩnh-Sinh 164 rue Tiền-An, **Haidương** : Quảng-Huy 25 Maréchal Foch, **Nhatrang** : Nguyễn-đình-Tuyên Tailleur, **Thanhhóa** : Thái-Lai 72 Grand rue, **Huế** : Thanh-niên 43 rue An-Cựu, **Tourane** : Lê-công-Thành A, du Musée.

DI

TRUYỆN

(Tiếp theo và hết)

LÚC chơi xong khắp vũ trụ, xe tứ mã đưa ta đến một cái biển rộng mênh mông, nước biển đen như mực, bỗ sóng có vòi. Mặt nước, hơi lên nghi ngút và hơi ấy nóng không biết lấy gì mà sánh được. Vòm trời nơi đây mù mịt, u ám. Ta hỏi linh thần biển này tên là gì, linh thần lắc đầu không nói. Ta gắng hỏi, linh thần cho ta biết rằng : « Ngày xưa, tiên trưởng, thầy của linh thần, có nói bể này vô danh. Nó lớn lắm không biết lấy ức gì mà đoán phỏng được. Biển chảy ra ngoài vũ trụ, ngoài càn khôn, và nơi đó có một thế giới lạ lùng. »

Ta nghe nói rởn ốc, không hỏi nữa. Linh thần quay xe tứ mã trở lại.

Ta ngồ trên xe nghĩ ngợi, bỗng sực nhớ đến ông tạo hóa. Ta liền hỏi linh thần rằng :

« — Tạo hóa ở đâu ? Sao ngài không dẫn tôi tới đấy ? »

Linh thần cũng lắc đầu như lúc trước mà không đáp.

Ta hoài nghi, bứt rứt, không thôi nói tiếp :

« — Vậy xin ngài giảng giải cho tôi thông hiểu điều này : Mỗi một việc ở đời đều là duyên cớ của một hay là nhiều việc khác. Tỉ như khói là kết quả của lửa, mà là duyên cớ cho sự thành mây ; trái lại kết quả của sự giao hợp của nhị đực và nhị cái mà là duyên cớ của sự sinh ra hột. Thế thì cả vũ trụ của chúng ta vừa đi chơi nó sẽ là duyên cớ của một thế giới nào, vũ trụ nào hay của một công trình nào. »

Linh thần cũng lắc đầu mà không đáp.

Ta sợ lời ta chưa diễn đạt cả ý, nên lại đem một thí dụ ra nói :

— Đây này, giả sử tôi vừa thấy khói bay lên cao, nếu tôi không biết rõ nó là gì và gốc có ở đâu tức thì tôi đi tìm. Tôi tìm mãi, sau biết được chất nó là một thứ hơi, rồi theo dường nó bay tôi trở ngược lại lần lần tới gốc; gốc là một lò lửa. Bây giờ tôi biết được, chính lửa đã tạo nên khói vậy. Nói ra xa, thì các thế giới mà ngài và tôi vừa đi, là khói trong câu thí dụ. Tôi thấy trong các thế giới ấy, loài người sống đều dều theo một khuôn khổ nhất định, nhưng giống nào cũng không như giống nào, cách ăn ở của mỗi giống thấy khác nhau.

Thấy thế, tôi tự hỏi : « Ai đã tốn công tạo nên những thế giới và những giống dân ấy một cách tỉ mỉ ? Và tạo ra để làm gì ? »

Linh thần vừa gật đầu vừa cười :

— Ta đã hiểu, ta đã hiểu ! Ta biết ý ngươi muốn nói gì. Những việc ấy huyền bí lắm. Thầy ta xưa phỏng đoán có một đấng « thiên nhiên », mà khi nẫy ngươi đã gọi bằng « tạo hóa ». Đấng « thiên nhiên », đó là thợ đã nắn những thế giới và những giống người ta vừa thấy. Đấng « thiên nhiên » làm công việc ấy tất cũng có một dự định nào, hay một chủ ý gì, nhưng ta không thể biết được và cũng không phép biết. Nhiều người bạn của thầy ta ngày trước bàn rằng : đấng « thiên nhiên » ấy tạo nên vũ trụ để làm trò chơi; ý của người là dùng cả thế giới ta vừa thấy để ngắm trong lúc ngài được an nhàn. Nhưng thầy ta quả quyết rằng không, « thiên nhiên » chẳng làm điều phi lý và trẻ con như thế được. Các bạn bấy giờ nhiệt liệt cãi lại, rồi hỏi thầy ta : « Ông bảo không phải như lời chúng tôi đã bàn, thì ý của « thiên nhiên » thế nào ? » Thầy ta lắc đầu, đáp lại : « Việc ấy huyền bí lắm, tôi không biết được, nhưng phỏng đoán như các ông, tôi cho là phi lý ».

Cãi cọ chỉ tới đó là dứt, không còn ai biết gì mà phỏng đoán thêm nữa.

Thầy ta nhiều lúc đứng ven bể rộng khi nẫy nhìn ra khơi mênh mông, bát ngát rồi lắc đầu; có bữa lại bảo ta : « Có lẽ phía bên kia là nơi đấng Thiên nhiên ở. Ta thử vượt qua một lần xem ».

Từ xưa không ai dám bơi trên mặt bể ấy, chỉ có thầy ta, lần đầu dạn gan vượt qua. Nhưng công việc không thành, đi nửa chừng dường phải trở lại.

Ta cũng đã ba lần nọi chí thầy và cả ba lần đều bại. Lần đầu ta vượt qua bằng xe tứ mã ; lần giữa ta nuôi một con cá kình thật to để chở ta đi. Cá bơi một đỗi như gặp nước lạ không hợp với nó, vùng vẫy mạnh quá, ta phải quay về. Lần sau, ta chế một chiếc thuyền bằng thủy tinh rất dầy rà rất chắc; đi được một quãng thì hơi nước soi được thủy tinh ; ước lùa vào thuyền, ta phải mau mau trở lại...

Câu chuyện tới đây thì xe tứ mã chạy đến quả địa cầu này.

Linh thần hỏi ta :

— Ngươi còn muốn đi chơi đâu nữa không?

Ta đáp :

— Xin phiền ngài dẫn tôi đi xem khắp thế giới tôi ở, vì từ đó đến giờ tôi chưa biết trong quả địa cầu của tôi có những gì.

Linh thần cười mà rằng :

— Ấy thế là tính chung của phần đông nhân loại. Họ định đi chơi đâu đâu trước đã, rồi sau hết mới nghĩ đến xứ sở họ. Có kẻ không biết xứ sở họ có gì, lại thấu rõ những sự đâu đâu trên Hỏa tinh, Kim tinh, vân vân . . .

Nghe linh thần, ta hổ thẹn lắm, nói gỡ :

— Vậy xin ngài dẫn tôi đi xem một nơi thật gần tôi hơn hết.

Thần hỏi :

— Nơi nào ?

Ta đáp :

— Tôi muốn đi chơi khắp thế giới nằm trong người.

Linh thần vỗ tay cười lớn :

— Hay lắm! hay lắm ! vậy ngươi hãy theo ta...

◆

Lúc ấy, linh thần và ta đến dây. Linh thần ngừng xe tứ mã, thả ngựa lửa đi rong trên mây tìm thức ăn. Thần giắt ta đi bộ đến một cái làng kia. Lúc bấy giờ đã rạng đông, về cuối mùa thu, ta

TIÊU DAO

NGẮN của CUNG-KHANH

thấy một người đang dạo vườn hoa, vừa đi vừa ngâm một bài thi khen và tiếc cái đẹp của hoa cúc sắp tàn. Linh thần bảo đó là nhà thi sĩ có tiếng thời bấy giờ.

Ta nói với linh thần :

— Vậy ngài cho tôi vào cái thế giới ở trong người ấy để xem cái tài của thi sĩ ra làm sao, và vì lẽ gì nó có ở đấy chứ không nằm trong một người khác, như tôi chẳng hạn...

Linh thần gật đầu mà rằng :

— Muốn thế, ngươi phải để cho ta làm phép hóa thân đã.

Ta chịu.

Linh thần làm phép rồi vỗ vào người ta một cái, tức thì ta biến thành một hạt mưa rào, còn linh thần hóa gió. Ngọn gió thổi mạnh vào người thi sĩ, rồi reo hạt mưa rào trên môi. Thi sĩ nuốt hạt mưa và hít luồng gió vào phổi rồi chạy về nhà. Thế thì linh thần và ta đã vào được thế giới bên trong của thi sĩ rồi vậy...

Ở đây, cây cỏ tốt tươi không biết đâu mà sánh. Trời chốn này lúc nào cũng bình minh mát mẻ. Người ở đấy vui vẻ lắm, họ chỉ trồng hoa hồng mà ăn. Trọn thế giới chỉ có một con sông, nước trong từ nguồn tới biển. Con sông ấy tưới những thành thị đông đảo vui tươi, những cánh đồng ánh đỏ màu hoa hồng xen một vài mảnh lá xanh non. Ta đi chơi trong ấy gặp nhiều người vui vẻ chuyện trò với ta. Người nào người nấy cũng đẹp, cũng xinh, thấy đều như hoa hồng, cũng thơm và đáng yêu. Họ không biết giận hờn chi cả, họ chỉ biết yêu. Tình tình ngây thơ lắm ; nhiều người ngồi hằng giờ bên bờ sông ấy nhìn giòng nước trong, chốc chốc lấy tay vuốt ve giòng nước hoặc hứng lấy một hụm mà uống. Ta hỏi làm gì thế, họ cười khanh khách mà rằng : « thế ông chưa biết cái đẹp của sông này à ? (ở đây sự « đẹp » của họ đồng nghĩa với sự « ích lợi » của ta, và nói cho thật, trong xứ này, họ chưa biết lợi hại gì cả). Thế ông chưa biết cái đẹp của sông này à ? Chính nó đã nuôi cả chúng tôi ở đây, đã bồi đắp cho lâu đài chúng tôi ở đây ; chính nó đã nuôi hoa hồng rất tươm tất trong những cánh đồng mênh mông kia. Như thế, ông bảo chúng tôi đừng yêu nó à, đừng vuốt ve mà hôn nó ».

Nói xong, một người vuốt ve và uống nước sông như trước. Bỗng hỏi ta :

— Còn ông ở đâu tới mà chưa biết cái đẹp vô nhị này?

Ta mới nói :

— Tôi ở trong trái đất và tôi là « người ».

Người ấy lộ vẻ ngạc nhiên lắm :

— Thế à ! ông là người à ! lạ thật ! vì từ đó đến giờ, tôi không thấy hay nghe thấy một người nào ở trái đất vào đây. Người thì làm thế nào vào người được.

Ta phải giảng cho anh ấy nghe rằng đó là nhờ phép tắc của linh thần, ta vừa nói vừa giới thiệu linh thần.

Người kia gật đầu nói tiếp :

— Có thế, may ông mới đến đây được, nếu không, thì chả khi nào. Vậy nhân dịp ông vào đây, tôi xin chỉ một chỗ đẹp nhất để ông đi xem. Ông hãy theo con sông này đi lên mãi tới nguồn rồi ông sẽ bảo cho tôi biết cái đẹp nó ra làm sao.

Người ấy nói xong, ta cảo từ rồi cùng linh thần đưa nhau lên nguồn.

Gần tới nguồn thì sông nhỏ dần dần và trong hơn trước. Cây cối hai bên tươi tốt thêm và đẹp đẽ hơn. Lúc đến gần thì giòng nước chảy còn bằng sợi tơ; tiếng nước đưa nhau đi êm ái như tiếng đàn du dương; giọt trong lóng lánh muôn màu, muôn sắc đẹp hơn ánh sáng hạt kim cương, hơn sao trên giời. Ta thèm quá, nếm thử thì ngọt hơn mật, mát hơn sương.

Linh thần giục ta đến trước nữa, bỗng không thấy giòng nước đâu cả, chỉ thấy một hạt đá nằm trên một chòm râu xanh non, to bằng giọt sương đọng nơi thóc lá cây buổi sáng. Đá ấy trắng như cẩm thạch, và nhìn kỹ hồi lâu, thấy bên trong chiếu muôn màu tươi tắn. Kề tai lại thì nghe một tiếng thổ nhỏ, dịu dàng như tiếng sáo, thâm trầm như tiếng đàn. Trong đá ấy se sẽ rỉ ra từng giọt rất trong; những giọt ấy đưa nhau đi thành một giòng nước nhỏ như sợi tơ, rồi lớn dần dần thành con sông khi nãy...

Linh thần bảo ta :

— Chính đây là tài năng của thi sĩ. Nhờ đây mà thi sĩ nhả được những lời châu ngọc trong như giọt nước kia, những câu thơ mà âm điệu thâm trầm như tiếng đàn ta vừa nghe, những lời ngọt ngào như mật và mát mẻ như sương. Hòn đá này quí báu lạ lùng; ta thử cầm xem bên trong có những màu nhiệm gì tạo được nhiều thi vị như kia.

Linh thần vừa nói vừa nâng hòn đá lên tay. Bỗng thình không, hòn đá biến mất, như tan thành hơi bụi, không để lại trên tay linh thần một chút dấu vết nào.

Linh thần ngạc nhiên lắm, và ta cũng lấy làm kinh hãi về sự biến đổi vô chừng, bí hiểm ấy. Bỗng cả thế giới trong người thi sĩ rung động. Nhân loại ở đây kêu la ầm ỹ, ta không biết có tai họa gì, cùng linh thần chạy tìm một người bói thăm. Người ấy bảo chúng ta :

— Nguy rồi, hai ông đi, từ xưa đến giờ thật chúng tôi chưa bao giờ gặp một tai hại như thế này. Đất của chúng tôi thình không lại động làm cho nhà cửa và lâu dài đều sập. Con sông đẹp kia thình không lại khô làm cho giống hồng đều chết. Nguy lắm rồi, các ông ơi ! các ông hãy xem nơi chân trời kia, một luồng khói đen kéo đến, khói ấy làm chúng tôi ngạt mà chết. Bây giờ chúng tôi hết phương làm thế nào để lánh nạn, chỉ chực chờ khói ấy đến chịu chết.

Người ấy nói xong khóc nức nở và ngồi thụp xuống đất, không chạy trốn nữa.

Luồng khói ở chân trời phía nam từ từ đưa tới và lan rộng mãi. Bay đến đâu thì lâu đài chốn đó cháy sạch, con người thì chết rạp.

Linh thần thấy nguy đã kề bên, hóa gió đã đưa ta theo hơi thở của thi sĩ mà trở ra. Vừa ra khỏi thi sĩ nức lên một cái rồi trút linh hồn.

Linh thần ngảnh lại, thương tiếc và hối hận :

— Chỉ vì ta muốn biết tài năng của hắn, mà hắn phải chết. Tài năng con người kể cũng huyền bí không khác nào đấng « thiên nhiên », và ta vừa đi theo linh thần vừa suy nghĩ : không khéo ông này rồi cũng làm tiêu mất vũ trụ đi thôi. Ta lo sợ có ngày ông ta vượt qua bể rộng kia được, rồi thì sự vô cùng bí mật của « tạo hóa » sẽ bị khám phá, và trái đất, và mặt trời, và tất cả tinh tú phải tiêu tan như hòn đá : « Tài năng » của thi sĩ.

Lúc bấy giờ ta hết muốn linh thần đi tìm đấng « thiên nhiên », chỉ muốn ông ta ở mãi mé bên này mà trông ra khơi, hay lui lại mãi mãi ngày vượt qua bể ấy, vì ta chắc thế nào linh thần cũng noi theo chỉ thấy một vài lần nữa.

Đang suy nghĩ, bỗng linh thần bảo ta :

(Xem tiếp trang 18)

CUNG-KHANH

Bút máy — Ngòi vàng của ◆◆ HOA-KỲ ◆◆

PARKER giá 23p50 34p50 50p75.
WATERMANN giá 17p50.
EVERSHARP giá 9p25 15p25 21p50 38p85.
CONKLIN giá 16p50.

Ngòi Thủy-Tinh

KAOLO giá 5p00

KHẮC TÊN. — Có máy điện khắc tên họ vào bút không tính tiền. Làm quà cho một người bạn một cái bút máy có khắc tên người bạn đó vào thì không gì nhã và quý bằng.

GỬI KHẮP ĐÔNG DƯƠNG. — Những bút của bản hiệu gửi đi đều có thơ chuyên môn xem rất cẩn thận và mỗi cái bút gửi đi đều có facture ghi số làm bảo-đảm.

Nếu đã ở xa mua cũng khỏn ; ngại mua phải hàng sấu.

MAI-LINH

60-62, Avenue Paul Doumer — HAIPHONG

● Téléphone 332. Boîte postale No 41 ●

Nhà bán kính và bút mở từ năm 1932

LƯƠM LẶT

Cũng quảng cáo

BẮT đầu từ tháng tư năm nay, bà Roosevelt, vợ tổng thống Hoa Kỳ, sẽ cứ mỗi tuần lễ hai lần nói chuyện ở đài vô tuyến điện, trong giờ của một hãng làm sà phòng. Tuy rằng thường thường bà vẫn nói chuyện trong các buổi quảng cáo bằng vô tuyến điện, để lấy tiền giúp vào các việc nghĩa, lần này là lần đầu mà bà giữ trách nhiệm một cuộc nói chuyện đều đều hàng tuần. Đầu đề của cuộc nói chuyện là : « Eleanor Roosevelt trình bày thứ Sà phòng yêu dấu ». Người đàn bà thứ nhất của cả nước Mỹ, tự bắt buộc chỉ nói đến những vấn đề có thể khiến cho các phụ nữ chú ý mà thôi. Trong những buổi trước, cứ mỗi buổi nói chuyện bà được 750 đồng bạc Mỹ.

(Junior)

Cây nào sống lâu nhất thế giới ?

CÂY đó mọc ở đảo Sicile (Ý), và các nhà du lịch thường tự các nơi xa đến xem cái cây trăm rễ ấy, ở sườn núi Etna. Thân cây đo được 58 thước, nhiều thân nhỏ cùng một gốc, dính liền lại với nhau. Có lẽ là cây to nhất thế giới và cũng lâu năm nhất, có đến 1950 năm, vì trong đời Pline người ta đã thấy nói đến cây ấy rồi.

(D. I.)

Tơ nhện có chắc không ?

CÁC bạn có biết rằng 18,000 sợi tơ nhện hợp lại không to bằng một sợi râu không ? Những tơ ấy, tuy vậy, cũng rất bền. Người ta có thể treo một quả nặng 4gr vào đầu một cái tơ nhện chỉ nặng tất cả có 54 ctgr.

Nhện thật quả có sức khỏe lạ. Một hôm người ta được trông thấy một con nhện vừa bắt được con cá con, và kéo cá lên bằng cách cặp vào sống lưng cá.

(D.I.)

Đường xe hỏa Vân Nam bắt đầu làm tự bao giờ ?

ĐƯỜNG xe hỏa từ Haiphong lên Vân Nam đã khánh thành ngày 1er tháng tư 1910. Công việc đặt đường bắt đầu khởi công trong năm 1901, sau tờ giao ước Pháp-Hoa ký ngày 10 tháng 4 1898. Tất cả có 47.000 thợ, người Pháp, người Ý, người Tàu và người Annam, cùng làm việc. 154 cái hầm đục qua núi, và hơn 2000 cầu cống, độ 73.000 thước khối gạch đá và bê-tông.

(D. I.)

Gia súc trên thế giới

Ở trên mặt quả đất, có ước chừng : 580 triệu con cừu và chiên, 180 triệu con lợn, 120 triệu con thuộc loài bò, trâu, 100 triệu con dê, 90 triệu ngựa, 15 triệu lừa, 2 triệu lạc đà và gần 900.000 con reune (một thứ hươu ở miền có tuyết).

(D. I.)

Muốn tắt dầu hỏa cháy

CỐ nhiên đổ nước vào là nguy hiểm và mất thì giờ. Tốt nhất là đổ lên chỗ dầu cháy cát, đo, hay là tốt hơn nữa, sữa.

(D.I.)

Một ít xã giao

XẾP đặt một bữa tiệc có 12 người dự thì làm cách nào cho hợp phép lịch sự ? Xin ngài chớ tìm. 12 người chung quanh một cái bàn có thể xếp đặt ngồi được vừa đúng 479.001.600 lối khác nhau.

Nếu muốn thử một cách xếp đặt mới, mà mỗi người phải đứng dậy đổi chỗ, ví dụ chỉ mất một giây đồng hồ thôi, thì cũng phải 15 năm 2 tháng mới hết được tất cả những cách ấy.

(Junior)

Khách sạn cho chó

Ở bên Mỹ có rất nhiều khách sạn cho... chó. Khách sạn cũng có phòng riêng, buồng tắm, buồng ăn, phòng cắt...lông, nhà cho thuốc, cả các thú y và người trông coi chó ốm nữa.

Người làm ở khách sạn trông nom đến sự ăn uống, và gìn giữ các quý khách. Theo một giá mặc cả, khách sạn lại săn sóc đến cả việc sinh nở hay là chôn cất nữa.

Những khách sạn ấy rất là sạch sẽ và ngăn nắp.

(Junior)

Kỷ niệm ngũ bách chu niên Gutenberg ông tổ nghề in

GUTENBERG sinh ra năm nào ? Theo tự vị Petit Larousse, thì ông sinh năm 1397, Valentin, tác giả một quyển sách nhỏ về Gutenberg, nói rằng ông ta sinh năm 1400, và các nhà xuất bản cuốn Lịch những danh nhân, thì lại nói năm 1410. Nhưng chúng ta chớ tranh luận nữa, chỉ nên biết rằng năm 1420, Gutenberg cùng với cha mẹ bị đẩy, từ tỉnh Mayence đến Strasbourg. Thoạt tiên, ông làm nghề mài đá và làm guống ; rồi sau, cùng với ba người thợ, ông lập nên một hội để thực hành một cái nghề đến lúc bấy giờ còn giữ kín: đó là một cái máy in, những bản gỗ riêng, và những chữ trạm rời ra...

— Mày ăn phải gì mà ngu như bò thế hử ??

— Bẩm thầy, con ăn thịt bò với bị uống sữa bò ạ.

Gutenberg có lúc thành công, cũng có khi gặp nhiều nỗi khó khăn. Những cách thức hoàn toàn hơn ông đem đến cho nghề in lúc bấy giờ, khiến người ta coi ông là người đã sáng kiến ra cách in mới. Vậy thì ông tìm ra những cách thức đó trong năm nào ? Về thế kỷ trước, người ta định rằng là năm 1440, và về dịp ấy, trong tháng sáu năm 1840, người ta khánh thành trong một công viên ở Strasbourg, một pho tượng của Gutenberg, do tay nhà điêu khắc David d'Angers.

Như vậy, nếu trong năm 1840 người ta đã làm lễ kỷ niệm tứ bách chu niên Gutenberg, thì năm nay chúng ta không thể quên không nhắc đến lễ kỷ niệm ngũ bách chu niên của nhà sáng kiến ấy, mà công việc tìm tòi đã có ích biết bao cho nhân loại.

(D. I.)

Quả đất bao nhiêu tuổi ?

KHI các nhà bác học bắt đầu tính toán cái tuổi của quả đất, theo cái thời giờ đủ để cho ngôi sao lửa nguội, và cái vỏ đông và rắn lại thành mặt đất, người ta trèo vào độ một trăm triệu năm. Những sự phát minh của khoa học gần đây thay đổi hẳn cách tính ấy. Vì có chất quang tuyến *radium*, khiến cho quả đất nguội rất chậm, nên một trăm triệu năm không đủ. Và bằng vào chất *hélium* có nhiều ít trong một vài thứ đá, khoa địa học và hóa học đều đồng ý cho rằng tuổi quả đất là hai trăm năm mươi triệu năm. Mà không chừng rồi người ta còn đi xa hơn nữa.

(D.I.)

— Khi chạy về quê nên làm gì ?

— Nên kiếm lợi bằng cách đọc quyển :

GIỒNG CÂY ĂN QUẢ

(Culture fruitière)

Tác giả : NGUYỄN CÔNG HUẤN

Nông chính tham tá — Giá 1p20, cước 0p30

Bán tại : Librairie CENTRALE

60 Boulevard Borgnis Desbordes — Hanoi

Và ở : KHOA HỌC TẠP CHÍ

Route de Ngọc Hà Hanoi (Boite postale No 62)

TRÔNG TÌM

Những thành phố *trong khói lửa*

•

CÁC THỨ BOM

LỬA, những ngọn lửa kêu réo và khói mù, từ xưa đến nay người ta vẫn dùng để làm bến địch sợ hãi. Trong những bức tranh cổ, chúng ta được thấy những « chiến xa » cũ của Á-đông, bánh xe có gài lưỡi dao sắc, và chĩa ra ở đầu xe một khúc gỗ đang cháy.

Ngày trước, người ta đã dùng những «tên lửa»—tức như bom nẩy lửa bây giờ. Đó là một cái tên trên đầu có buộc mối giẻ tẩm dầu và cháy ; bắn bằng nỏ mạnh, tên ấy đến cắm vào khiên mộc của bên địch, hay vào các mái nhà.

Những thứ khí cụ lửa ghê gớm nhất của ngày xưa, gọi là *« feu grégeois »*, mà bây giờ người ta không làm được nữa. Lửa ấy đựng trong những cái thùng nhỏ, do một cái trục quay bắn mạnh ra, rơi xuống đâu như một ngôi sao chổi, vừa đốt cháy vừa giết hại rất công hiệu. Đạo binh của vua Saint-Louis, trong hồi các *Croisades* đã bị hại về thứ khí cụ ấy nhiều lắm.

Người ta tưởng rằng chất lửa ấy làm bằng các thứ nhựa cây, diêm sinh, dầu, nấu trong một cái nồi có bôi phân ngựa. Có người lại bảo có chất diêm trắng (*salpêtre*) nữa, vì vậy nên gặp nước cũng không tắt. Jainville, một nhà viết sử hồi Trung cổ, nói rằng không có gì dập tắt nó được, trừ cát ; như vậy lửa ấy giống những bom lân thời (*bom élektron*) bây giờ lắm.

•

Thứ bom « élektron »

Quân Đức, ở Ba Lan, và quân Nga ở Phần Lan, đã dùng rất nhiều những thứ bom nẩy lửa. Những chất nổ và lửa được dùng nhiều hơn, có lẽ công hiệu hơn hơi độc.

Những thứ bom có « lân tinh trắng » — (*bombe au phosphore blanc*) — nặng độ 15 cân tây, và đựng độ 4 cân lân tinh. Một ít chất nổ làm bắn tung ra chung quanh cái chất lân tinh nguy hiểm ấy, hễ gặp khí giới là lại cháy bùng lên.

Một thứ khí cụ lạ lùng nữa, là thứ « bom máy quay » — (*bombe turbine*), chạy bằng dầu sáng, có thể khiến cho khí giới cũng thành ra chất nổ, nhất là ở chỗ bom rơi xuống. Khi thứ bom ấy rơi trúng đích, một chút không khí ép phải ra làm quay rất nhanh cái máy quay, ném tung ra ngoài không khí một làn dầu sáng như sương mù. Một cái ngòi lúc bấy giờ mới bật ra một tia lửa : thế là nổ tung cả lên và cháy lan khắp cả.

Cũng gần giống thứ ấy, là thứ « bom có đệm bông » : trong bom có những mảnh bông vụn tẩm một chất nước dễ cháy, mà sức nổ làm

bắn tung ra chung quanh.

Nhưng mà vua cả các thứ bom, vẫn là bom « *elektron* », mà cách làm như sau này. Trong lòng bom, có dầy một chất gọi là « *thermite* », do những mảnh vụn mi-nhom (*aluminium*) chộn với chất dỉ sắt bột ; vỏ quả bom, đúc bằng một kim khí rất nhẹ, *aluminium* trộn với *magnésium*, cũng có thể cháy lên được : tất cả quả bom đều cháy cả, không còn gì sót.

Khi quả bom ấy đi xuyên qua một cái mái nhà, một thứ cò riêng làm cháy chất *thermite*, bốc lửa lên sáng lòe và phun sắt nóng chảy với sức nóng 2500 độ. Lượt cháy ấy lâu độ chừng 40 giây đồng hồ, với một quả bom nặng một cân ; rồi cái vỏ *magnésium* cũng cháy ra và bốc lửa cháy trong quãng độ 15 phút, với sức nóng 1300 độ.

Với cái sức nóng từ 1300 đến 2500 độ, không có một chất gì có thể chống lại nổi mà không cháy. Vì vậy thứ bom « *elektron* » tuy thường nhỏ, nhưng mà cái công hiệu thì ghê gớm lắm.

●

Những khói lửa trên đất Phần Lan

Cái tấm bi kịch thảm thiết xảy ra ở Thượng hải, tỏ rõ cái hiệu

— Tôi đi tự tử đây anh ạ.
— Ô nếu vậy thì may ; chắc anh chả cần đến mũ, vậy anh cho tôi mượn ; Giời nắng lắm!

quả ngay tức khắc của những hạng bom rất to, vừa nẩy lửa lại vừa nổ mạnh : người ta còn chưa quên hình ảnh những cái xác ghê sợ, chết cháy đen như than ngay trong xe ô tô, giữa một dám 1400 cái tử thi ngổn ngang trên mặt đường, vì hai quả bom khổ lồ.

Những quả trứng dịch tai hại như thế có thể xảy ra ở bên Á đông, vì phố phường đông đảo, chứ bên Âu châu thì ít khi lắm. Cái « phương pháp » có hiệu quả nhất đối với hạng bom đốt cháy, có lẽ là dùng những quả bom hạng nhỏ thôi, mà người ta có thể ném giải rác rất nhiều, để đốt cháy nhiều nơi hết sức. Đội phòng không Phần Lan đã nhặt được những quả bom nặng 10 cân, 2 cân, 1 cân 25, hay có khi 200 grammes, nghĩa là chỉ nặng bằng ba quả trứng gà. Nhiều thứ bom khác, cân nặng đến 50 cân, chạy bằng dầu mazout, mà chất nổ bắn tung vọn ra.

(*Còn nữa*)

Theo Gringoire

NGÀY NAY NÓI CHUYÊN

Melle Như Mộng, Phủ lý — *1) Ở Đông dương có bán vé Loterie Nationale của nước Pháp không ?*

Người Đông dương — dân « thuộc địa Pháp — có thể mua được vé số Loterie Nationale không ?

— Có thể mua được những lá số đỏ lắm. Nên gửi các nhà ngân hàng mua hộ.

2.) Một đạo, có tin rằng chính phủ Pháp cấm cho chơi ô chữ (mots croisés). Vậy sao, trong các báo Pháp vẫn thấy in những cuộc chơi ô chữ (như báo Nouvelles Littéraires) ?

— Có một đạo sau ngày khai chiến, chơi ô chữ cấm hẳn ở các báo. Gần đây, cái chế độ ấy đã nới, không khắt khe thế nữa nên cuộc chơi ô chữ mới lại thấy xuất hiện trên các báo bên Pháp. Còn bên ta cuộc chơi ấy vẫn cấm như thường.

Phi Sơn — *1) Đến bao giờ nhà xuất bản Đời Nay mới ra một loại sách toàn về « phiêu lưu mạo hiểm » ?*

Tôi nghe hình như đã quảng cáo ở Ngày Nay Mùa Xuân năm Kỷ Mão 1939.

— Công việc của nhà xuất bản đã có chương trình định sẵn thứ tự, loại sách nào sẽ phát hành vào thời kỳ nào đều đã dự bị trước. Trong lúc này, tình thế khiến cho việc gì cũng bị chậm trễ nếu không bị ngăn trở là khác, tuy vậy công việc xuất bản của *Đời Nay* vẫn tuần tự tiến hành. Sau, những cuốn đầu trong loại *Sách Hồng*, *Đời Nay* sẽ in những cuốn truyện phiêu lưu, mạo hiểm. Bạn cứ vui lòng đợi : chậm ra nhưng thế nào cũng ra.

2) Tập thể thao ở trường Võ bị mỗi tuần hai tiếng rồi, về nhà có nên tập thêm nữa hay không ?

— Thể thao cần phải tập luôn, và tập đều mới hoàn toàn có ích. Những buổi tập ở trường Võ bị nên coi là những bài giảng làm kiểu mẫu để mình biết những đường lối vận động cần phải theo. Vậy về nhà nên theo đó tập thêm. Nhưng nên lượng sức mà tập cho vừa phải thôi. Cố gắng thái quá cũng có hại.

R. Phú, Hanoi — *Hai người cùng làm cho một nhà buôn, một người có tính gian lận, nhưng không mấy khi thành sự vì thường bị người kia ngăn trở, nên tìm đủ cách để định lừng tạn ra khỏi cửa để định một mình mưu lợi, như thế thì người bạn ấy nên xử trí ra sao nếu một khi tìm được đủ bằng cớ rằng người kia đã làm nhiều điều gian lận ?*

— Tố giác sự gian giảo của kẻ khác là một điều chính đáng. Ở đây, có thể gọi đó là một việc phải làm. Để trước hết khỏi thiệt hại cho nhà buôn đã đem sự thịnh vượng của mình phó thác trong tay người làm công ; sau nữa để tránh cho chính mình, người ngay thực, khỏi bị kẻ gian giảo bày mưu làm hại.

2) Tôi có một người bạn gái, xưa nay vẫn coi tôi như anh cả nhưng nay tôi thấy yêu người con gái đó, vậy phải làm thế nào để tỏ được tình yêu cho người bạn gái biết và yêu như thế có hại gì dối với dư luận không ?

— Bao giờ tình yêu chân thực và trong trẻo cũng là sự yêu đương chính đáng ; vậy không có gì hại. Còn đối với dư luận, người ngay thẳng không nên quan tâm. Ông không có ý tà tất gì thì ông chẳng việc gì phải lưỡng lự. Làm thế nào để tỏ được tình yêu cho người bạn gái biết ? Việc đó chúng tôi tưởng không thể trả lời nhất quyết được : phải tùy trường hợp, và tùy cả tâm tính, giáo dục của người bạn ông đem lòng yêu. Ái tình vẫn có con mắt tinh tường riêng có thể khuyên bảo ông những điều nên làm.

Cô Lê thị Lan, Chợ-chu — *1) Tôi chót yêu một bạn gái cùng họ với tôi, nay bố mẹ tôi muốn gả cho người ấy nhưng tôi xét ra tính nết người ấy rất nông nây và lười biếng.*

Như thế nên thế nào ? Nếu không lấy thì có sợ cho tôi là lừa dối không ?

— Khi trong tình yêu đã có sự băn khoăn này thì sự yêu đương lúc đầu cũng đã giảm bớt nhiều lắm. Vậy chỉ còn cách này : cô tự hỏi lòng xem có đủ sự âu yếm khăng khít để sau này khuyên răn người sẽ kết duyên với cô không. Nếu có, thì tính nông nây và cả sự lười biếng của người đàn ông, cô cũng sẽ có đủ khôn ngoan để làm bớt đi nếu không làm mất hẳn. Nếu không, (ở đây xem chừng cô không còn yêu nữa) thì nên từ chối việc hôn nhân đi để khỏi ân hận về sau.

2) Cha mẹ tôi nhận gả cho một người vừa đỗ bằng Cơ thủy, nhưng nay chưa có nghề trong tay mà chỉ đi làm cho một ông thừa miền suôi, sự thực thì lòng tôi ước ao lấy một ông giáo trẻ tuổi ở đây tuy nhiên tôi chưa giám dường đột gửi thư hay ngỏ lời với ông giáo trẻ tuổi.

Đứng trước trường hợp đó, nên nghĩ thế nào ? Tôi có thể ngỏ ý cho người ta đầu tiên được không ? Như thế có gì đáng khinh bỉ không ? Còn đối với người mà mình không yêu đến hỏi thì nên xử trí ra sao ?

— Ngỏ lời yêu trước là một việc rất cảm động, mà người đàn ông nếu thông minh, sẽ biết nhận thấy cái giá trị và sự chân thành. Vậy nếu cô xét ông giáo trẻ tuổi xứng đáng được hưởng tình yêu của cô thì viết thư cho ông ấy trước cũng chỉ là một điều rất phải lẽ. Còn đối với người mình không yêu thì nên quyết liệt từ chối đi là hơn.

Nguyễn đức Thoại — *Sự gặp gỡ đưa đến cho tôi một người yêu. Nhưng trong một thời gian ngắn ngủi, tôi được biết người yêu của tôi đã có một tình nhân trước khi biết tôi, và họ vẫn đang yêu nhau. Trong trường hợp này, thì tôi nên xử thế nào ? (Chúng tôi vẫn thơ từ đi lại luôn ; người con gái vẫn có cảm tình thân mật với tôi và có nhiều lời hứa hẹn về tương lai).*

— Chúng tôi lấy làm lạ cho câu hỏi của ông, nhưng cũng nhận thấy tình yêu khăng khít của ông đối với người thiếu nữ kia. Có lẽ chính sự khăng khít đó khiến ông không đủ sự minh mẫn để nhận thấy cái vô lý trong cuộc yêu đương nước đôi này.

Ông nên thôi hẳn việc thư từ với người thiếu nữ đi, và nhất định tuyệt giao đi. Những « lời hứa hẹn » về tương lai kia, nếu ông còn cho là những lời thành thực, thì ông nên hỏi một lần cho dứt khoát.

Mademoiselle Lê Dung, S. J. C. A. Badon — *Hai người yêu nhau, nhưng khi lấy nhau lại giận nhau, vậy phải làm thế nào ?*

— Làm thế nào ? Đừng nên giận nhau nữa. đó là thượng sách. Muốn thế thì ông cũng như bà, chỉ nên nghĩ đến sự dễ chịu cho người bạn trăm năm của mình và sẵn lòng tránh cho người ta những câu nói tức, những lời mai mỉa trách móc, hoặc những câu bóng gió mát mẻ không đâu. Hai người nên thi nhau vui tính và nhất định nhận lấy sự trái về chính mình. Như thế dù mình phải, người kia sẽ phải hối hận và xin lỗi mình, không chóng thì chầy. Lúc nào cũng nhớ rằng, giận nhau vẫn không thể nào để chịu bằng thuận vợ thuận chồng. Nhưng... thỉnh thoảng giận dỗi chút ít thôi, để có cớ làm lành, đó cũng là việc có ích.

Mademoiselle Thanh, Huế — *Một người có hứa phép trừ tà ma cam đoan rằng nhất định có ma mà tôi vẫn không tin và chưa hề gặp.*

Vậy ma có thực hay là chỉ có trong trí tưởng của người ta thôi

— Cả một vấn đề to lớn cần phải bàn đến vì câu hỏi này. Nhưng có thể nói tóm tắt : ma là hình ảnh do những trí khôn yếu đuối tưởng tượng thấy. Những trí khôn ngây thơ cũng tin có ma được. Vậy nếu cô là người yêu bóng vía và là người quá dại dột thì cô cứ việc tin có ma.

Tiếng à Thc — *1) Người nào chuyên giữ mục Ngày Nay nói chuyện để trả lời những câu hỏi của độc giả.*

— Không thể chiều lòng cho ông biết được. Đó thuộc về phạm vi bí mật của nhà nghề.

2) Quyển « Người bạn hàng năm » theo những số Ngày Nay trước có nói sẽ ra trong tháng Septembre 39 ; đến nay chưa thấy bán ?

(*Xem tiếp trang 18*)

TẠI HIỆU DỆT
CỰ'-CHUNG
Hiệu đang trưng bày nhiều kiểu
Maillot, Slip
đi tắm bể rất đẹp
Trước khi đi tắm xin mời các Ngài, hãy đến xem qua các kiểu áo mới
CỰ'-CHUNG
100 Rue du Coton, HANOI

B U'Ó'M

(Tiếp theo)

NGOÀI cái mong chết vì chán sống, chàng lại còn mong chết để thoát được tình yêu của Thu. Chính chàng đã thấy sợ chàng, sợ sẽ có những hành vi rất xấu đối với Thu, đối với đời nếu chàng còn sống ít lâu nữa. Chắc hẳn là chàng sẽ quấy rầy đến Thu, không thể khác được. Đó là một sự tất nhiên, một định số nếu chàng chưa chết ngay. Chàng lại còn sợ hãi hơn nữa vì chàng thấy trước rằng nếu còn sống thì không bao giờ nữa chàng là người có lỗi. Phải từ nay «không bao giờ chàng là người có lỗi», chàng không có tội với ai nữa, chàng hết cả trách nhiệm của một người và có lẽ biết cả lương tâm của một người biết hối hận. Trương ngay từ bây giờ đã thấy rõ rằng đó sẽ là sự thực, chàng sẽ trở nên như vậy. Chàng mở to hai mắt, khắp người rờn rợn sợ hãi vì lần đầu nhận thấy rõ căn bản của tâm hồn mình, một căn bản vô luân, khốn nạn, bấy lâu còn ẩn núp che đậy, giờ mới lộ rõ ra. Tuy vậy, Trương chỉ thấy mình sợ mình chứ không thấy tự khinh.

Quang ngồi dậy, nhìn Trương nói :

— Thế nào chị Cúc, chị để anh Trương ngồi buồn thế à ?

Cúc vừa cười vừa nói :

— Hôm nay anh ấy làm sao ấy.

— Anh ấy ốm đấy mà. Buông màn cho anh ấy đi ngủ. Anh ấy đương cần người đấm bóp.

Chàng nói với Trương :

— Lại đây làm một điếu.

Trương lại dựa đầu vào đùi Yến, cầm lấy dọc tẩu. Mới kéo được nửa điếu, chàng sặc thuốc phải bỏ vội ra. Trực nói :

— Triệu chứng yếu lắm rồi. Đi ngủ đi thôi.

Trương nói :

— Không phải vì yếu đâu. Vì tớ sợ. Sợ vì độ trước lần đầu tiên hút nhiều quá nôn oẹ, rồi ốm đến mấy hôm.

— Phải đấy, mày không hút được là may. Yếu như mày mà hút vào thì chỉ vài tháng là lao ngay.

— Thế à ? Nhưng lao có chết ngay không?

— Không chết đâu, chỉ ngoẻo thôi.

Vào nằm trong màn được một lúc, Trương hỏi ra ngoài :

— Trực này, có phải những anh nghiện rồi uống dấm thanh với thuốc phiện không chết không?

— Uống nhiều thì cũng chết như thường. Nhưng mày hỏi thế để làm gì ? Muốn bắt chước thằng Chất có phải không? Hèn nhát thì mới tự tử.

Trương kéo tay Cúc làm gối và khẽ nói với Cúc :

— Em cũng chết với anh nhé?

Cúc nói :

— Chết ngay lập tức bây giờ.

— Em không sợ chết chứ ?

— Chết với anh thì em không sợ.

— Thế thì ngoan lắm...

Trương cất tiếng nói với Trực :

— Chúng mày bảo những đứa tự tử là hèn nhát à ? Láo tuốt, chỉ nói a dua thôi. Tớ, tớ cho là không hèn nhát cũng không can đảm. Hèn nhát thì không bao giờ tự tử được mà có can đảm như giời cũng không tự tử được. Tự ử được hay không là ở cảnh chứ không ở người.

Vinh gạt :

— Thôi ngủ đi. Bàn cãi mãi.

Yên lặng một lúc lâu. Yến khẽ ngân dài một câu sa mạc. Tiếng Trương ở trong màn đưa ra, giọng ngái ngủ :

— Nhưng nhất định tự tử không phải là hèn nhát.

Trương ngủ thiếp đi. Chàng thấy mình cứ cố phơi lên để tránh mũi dao mà Thu đưa vào cổ mình, nhưng có một sức mạnh ghê gớm giữ chặt lấy chàng, đè nặng lên hai bên ngực. Mũi dao đã chạm vào cổ, nhưng chàng không đau đớn gì cả ; một giòng máu chảy ngang cổ xuống gáy lạnh như một giòng nước đá mới tan. Trương kêu thét lên : « Em giết anh» và giật mình tỉnh dậy. Chàng hất mấu chăn đương đè nặng trên cổ và tay chàng chạm vào chiếc khuy bấm ở mép chăn.

Chuông đồng hồ buông năm tiếng ngắn. Qua khe cửa, trời hãy còn tối. Trương thấy trong người mỏi mệt, nhưng có cái mỏi mệt nhẹ nhõm dễ chịu của một người vừa hết sốt. Trực ngáy đều đều ở giường bên. Ngoài đường cái có tiếng lăn lạch cạch của một chiếc xe bò đi qua. Trương đoán là một xe rau ở ngoại ô lên chợ sớm. Lòng chàng lắng xuống và từ thời quá vãng xa xăm nổi lên một hình ảnh yêu quý của tuổi thơ trong sáng : khu vườn rau của mẹ chàng với những luống rau riếp xanh thẫm, những luống thìa là lá nhỏ như sương mù và hôm nào trời nắng, những mầm đậu hòa-lan tươi non nhú lên qua lần rơm ủ dột. Rồi đến khi luống đậu nở hoa trắng có những con bướm rất xinh ở đâu bay về...

CHƯƠNG V.

Trương rút trong túi ra bức thư của cụ Phách để xem lại dịch hôm nào phải đi Hải phòng nhận việc.

— Còn ba hôm nữa.

Nghĩ đến ngày bắt đầu phải đi làm, Trương ngao ngán thấy hết cả cái vô vị của một cuộc sống gượng, cái nhọc nhằn của những công việc làm bất đắc dĩ. Nhưng không đi làm, chàng không có cách gì nuôi thân cả. Hơn một tháng nay hết tiền, Trương đã phải dọn nhà đi nơi khác, đến ở một căn gác tồi tàn ở Ngọc-hà. Quần áo, đồ đạc Trương cầm bán hết dần. Chàng khó chịu nhất là tuy không chơi bời gì nữa mà chàng lại cảm thấy mình trụy lạc, khốn khổ hơn là độ chơi bời vong mạng nhưng có nhiều tiền. Chàng phải lẩn lút lánh mặt các bạn quen; chàng thấy mình như có tội với đời không thể đường hoàng nhìn mặt mọi người ; lúc nào chàng cũng có cái cảm tưởng rằng mình là một anh khốn nạn trong xã hội. Gặp người quen, Trương như nghe thấy họ thì thầm :

— « Đáng kiếp, ai bảo chơi bời vào. Hết tiền rồi cũng có ngay đâm ra lừa đảo. Tớ cho thì tù sớm ».

Trương tưởng thế, vì chính chàng trước kia cũng đã nghĩ thế khi gặp một tay chơi đến lúc kiết xác.

Các bạn chơi cũ, đến giờ Trương đã xa hẳn họ. Chơi bời không có thú gì, lại mang tiếng là chơi «boòng» nên Trương dành ở nhà vậy. Người chàng vì thế cũng đỡ yếu hơn trước. Cũng có đêm mưa buồn, theo thói quen chàng khoác áo tơi ra đi tìm các bạn cũ, nhưng đến nơi chàng đứng nhìn vào một lúc, nhìn cái quang cảnh ấm áp và sáng láng ở bên trong, rồi tự nhiên thấy chán ngán và lặng lẽ bỏ đi. Chàng lang thang hết phố nọ đến phố kia, rồi có khi rẽ vào một nhà chứa và ngủ luôn ở đấy cho đến sáng. Những lúc đó chàng thấy mình khổ sở lắm và sáng hôm sau khi ở nhà chứa bước ra, chàng tưởng còn thấy trên da mặt mình tất cả cái nhơ nhớp của một đêm trụy lạc.

Độ ấy Trương hay đến nhà Thu luôn vì chỉ đến đấy chàng mới không thấy mình là một người khốn nạn nữa, lòng chàng đỡ khắc khẩn, thư thái đón lấy sự sống bình thường và êm ả. Chàng như người đương đi trong đêm mưa rét được bước vào một căn phòng vừa ấm vừa sáng, và khi ở đấy ra về tới căn nhà tối tăm, chàng còn như bị chói lòa và giữ trong mắt hết cả cái ánh sáng lung linh của những phút ngồi cạnh Thu.

Thế mà còn hơn ba hôm nữa phải xa Thu. Chính ra sở dĩ Trương nhận lời đi làm ở Haiphong là chỉ cốt để xa Thu. Mới mười hôm trước đây, Trương vừa sợ hãi vừa vui sướng được nghe trên xe điện mấy bà nói với nhau về truyện Thu từ chối lấy con một ông tuần làm thanh tra ở Nam-định.

— Chẳng hiểu cô ấy nghĩ làm sao mà không

TRUYỆN DÀI của NHẤT-LINH

TRẮNG

bằng lòng đám ấy.

Chàng thì chàng hiểu lắm nên chàng bối rối vô cùng. Từ lúc ấy Trương quyết định xa Thu. Nhân có cụ Phách làm việc lâu năm cho một sở buôn ở Haiphong, lại là bạn chí thiết của thân phụ chàng, nên Trương nhờ cụ Phách xin hộ việc làm.

Trương đến trường lấy thơ của cụ Phách, gặp ngay Mỹ rủ hôm sau đi chơi chùa Thầy. Có Hợp, bà Bát và cả Thu nữa với Kim, một cô bạn của Thu. Cuộc đi chơi tình cờ thành một cuộc tiễn biệt nên Trương nhận lời ngay, không ngượng.

Sáng hôm sau, Trượng đến sớm. Bà Bát niềm nở hỏi :

— Cậu Trương đi Haiphong làm việc thật đấy à ? Sao cậu không học nữa ?

Đưa mắt nhìn Thu chàng mỉm cười trước khi nói để lỏ cho Thu biết là chàng không thể trả lời câu ấy theo đúng sự thực được:

— Thưa cụ, cháu học mãi thấy người gầy yếu quá nên phải bỏ đi làm. Đi làm tức cũng như nghỉ vì ở sở ấy nhàn lắm,

— Tôi trông cậu độ này cũng khá hơn trước Thu nói :

— Đi làm có điều độ hơn chắc còn khoẻ ra nữa. Cần nhất là điều độ.

Nàng nói dằn vào hai tiếng « điều độ » làm như có ý khuyên Trương. Trương nhìn Thu nói :

— Ngày mai cháu đi, thành ra hôm nay đi chơi lần cuối cùng... với các anh ấy.

Thu nói :

— Đây với Haiphong chứ xa xôi gì đâu mà nói lần cuối cùng.

Trương nói lửng lơ, nửa đùa nửa thật :

— Biết đâu đấy.

Thu nói giọng mỉa mai :

— Có lẽ. Haiphong là đất ăn chơi : anh ấy xuống dưới ấy vui có khi quên cả... Hanoi.

— Quên thì chẳng dời nào quên, nhưng...

Trương bỏ lửng câu nói vì Mỹ vào rục ra xe. Tình cờ chàng được ngồi vào chỗ rất tốt vì nhìn vào chiếc gương con chàng thấy in rõ hình khuôn mặt Thu. Chàng bực tức vì mãi mãi không thấy Thu nhìn lại mình và chàng không tìm được cách nào để cho Thu biết là hai người có thể tự do nhìn nhau trong gương. Thu cứ mãi nói chuyện với Kim mãi. Xe đi khỏi ô Cầu-giấy, Thu mới nhận biết và từ lúc đó Thu không nói chuyện nữa. Hai người yên lặng nhìn nhau. Trương không thấy ngượng lắm như khi nhìn thẳng vào mặt Thu. Thỉnh thoảng chàng chớp mắt luôn mấy cái rồi nhắm mắt một lúc lâu như để cố giữ lại cái hình ảnh đẹp của hai con mắt Thu. Chàng bạ lông mi xuống một chút và tưởng như đó là một lời nói Thu có thể hiểu :

— Anh yêu em lắm.

Chàng thấy Thu cũng bắt chước hạ lông mi làm hiệu như có ý trả lời :

— Em đã hiểu là anh định nói với em điều gì.

Kim hỏi :

— Chị nghĩ gì mà mỉm cười vui vẻ thế ?

Trương vội ngồi chệch đi một ít để không nom thấy Thu nữa. Thu đáp :

— Em nghĩ bâng quơ đến một chuyện thú quá nhưng không thể nói ra cho ai biết được, vì chính em, em cũng không biết rõ.

Trương và Thu cùng ngạc nhiên vì thấy chóng đến nơi quá. Trong lúc đứng lại nghỉ chân ở lưng chừng núi, Kim nhắc đến tên một người bạn gái trước cùng đi chơi với nàng ở chùa Thầy :

— Giờ thì chị ấy chết rồi. Tội nghiệp chị ấy chết vì bệnh lao. Ốm đến hơn một năm, khoẻ ra hẳn hoi rồi lăn đùng ra chết trong một lúc không ai ngờ.

Thu cau đôi lông mày đưa mắt thật nhanh nhìn Trương. Nàng thấy Trương vẫn thản nhiên đứng vịn vào cành đại ngắm phong cảnh dưới cánh đồng. Sao Thu lo sợ thế, lo sợ hơn là chính nàng bị mắc bệnh lao. Nàng tự an ủi :

— Trương có phải mắc bệnh lao đâu. Có thấy anh ấy ho bao giờ đâu. Vả lại lao cũng khỏi người khỏi.

Thu vẫn tự tin là có thể cứu thoát được Trương ; nàng yên trí là nhờ nàng Trương bây giờ mới khá hơn trước không chơi bời liều lĩnh nữa. Đối với nàng, phải trải qua nhiều gian truân, ái tình mới có thể cao quý và chân thật, ; nếu chỉ yêu nhau một cách phẳng lặng rồi lấy nhau, biết đâu đã là yêu thực.

— Yêu nhau như thế thì xoàng lắm. Vì sợ, tình yêu giảm đi, lại càng xoàng hơn, không phải là yêu.

Vào chùa lễ xong, Kim rủ Hợp lên xem Chợ giời.

— Không biết có gì không, lần trước em chưa lên.

Hợp nói :

— Chẳng có gì cả. Lên mất công chèo khó nhọc. Các cô muốn tập thể thao thì nên đi lắm.

Thu bảo thằng bé con dẫn lối lên Chợ giời Ra cổng chùa gặp Trương, Kim rủ :

— Anh Trương lên xem chợ không ?

— Vâng, đi thì đi.

Bốn người chèo lần từng hòn đá. Lên được nửa chừng Trương và Thu cùng ngừng lại và thấy Kim còn loay hoay với đứa bé con ở dưới xa. Tiếng Kim vẳng đưa lên :

— Bé con, mày giật tao với không ngã chết.

Thu và Trương cùng cười rồi lại chèo lên. Không bảo nhau, hai người cùng ráng sức chèo lên thật nhanh. Trương thỉnh thoảng ngừng lại đợi Thu. Chàng nghe rõ tiếng Thu thở mạnh, quay lại hỏi rất khẽ :

— Em mệt lắm, phải không ?

Thu để tay lên ngực, vừa thở vừa nói, vui tươi hai má đỏ hồng :

— Không mệt gì cả.

Hai người lại cố sức chèo. Trương đưa mắt nhìn Thu suy nghĩ. Chàng không biết quả tim mình đập mạnh vì chèo rốc hay vì cái ý tưởng vừa vụt đến. Lên gần tới nơi, Trương đứng lại vì chỗ đó khuất không nom thấy chùa, cũng không nom thấy Kim ở dưới. Chàng nghĩ :

— Chắc Kim còn ở dưới xa lắm

Thu lên tới nơi cũng đứng dừng cạnh Trương. Trương để tay lên ngực :

(Xem tiếp trang 18)

NHẤT-LINH

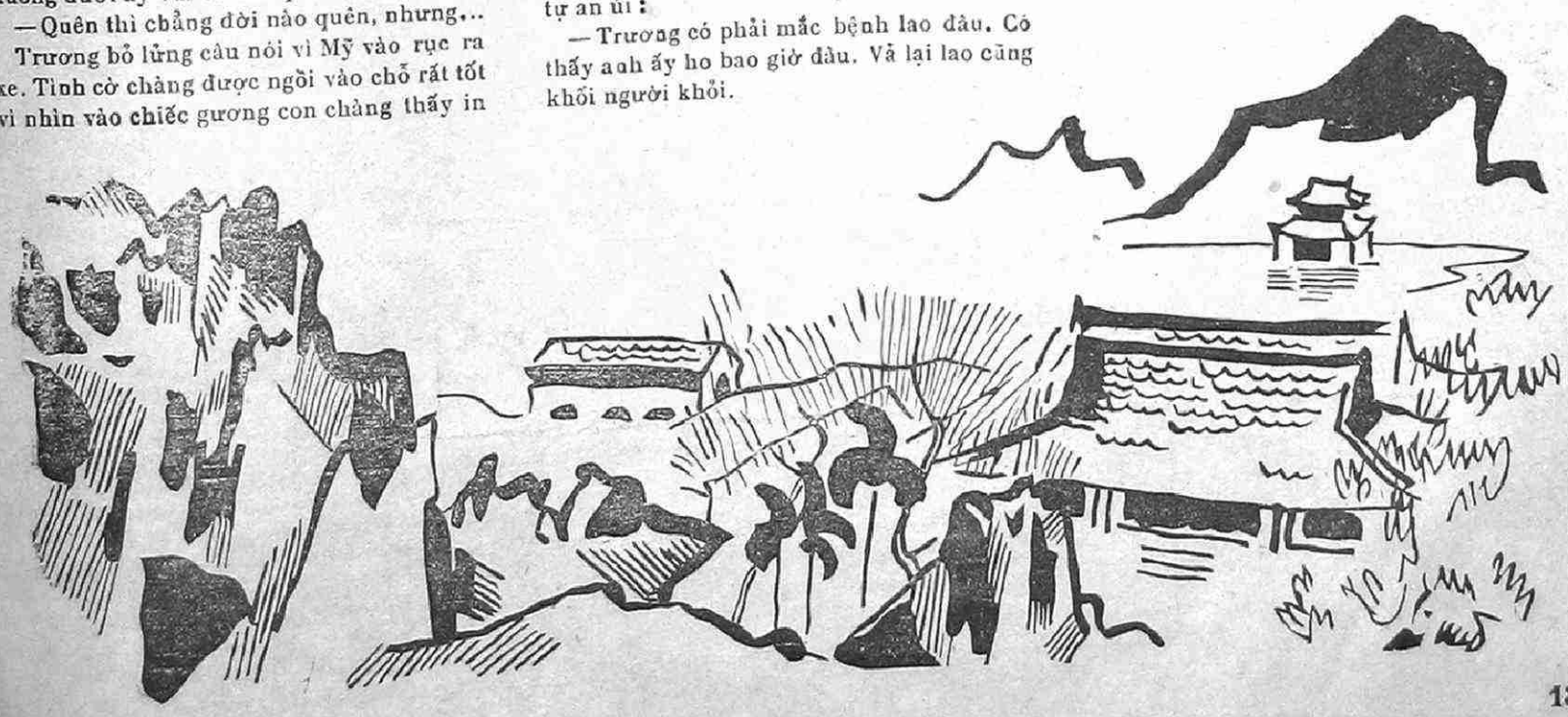

VUI CƯỜI

Của P. V.

Ăn mặn khát nước

Cả nhà ăn cơm. Thằng con, chỉ ngồi ăn sã cái ăn, mẹ nó quát bảo :

— Ăn cơm đi ! ăn cho mặn vào rồi tý nữa lại khát nước cho mà xem !

— Khát nước đấm mà chóng được đến thế ? Ở trường, hôm nay học luân lý, thầy giáo bảo phương ngôn có câu : « Đời cha ăn mặn, đời con khát nước ». Lâu thế kia mà !

■

Của Huỳnh-văn-Châu

Dấu hỏi, dấu ngã

Ông chủ đương viết thư riêng, ngừng lại hỏi người thư ký :

— Này ông ! chữ « bữa » dấu hỏi hay ngã.

THƯ KÝ — *Cái đó cũng tùy theo lúc !*

ÔNG CHỦ — *Tùy theo lúc là nghĩa sao ?*

THƯ KÝ — *Thưa như bữa đầu tháng thì chữ bữa ngã, còn như bữa cuối tháng thì tự nhiên sẽ hỏi ! !*

■

Ăn dòn dòn

Giờ cách trí, thầy giáo kêu trò Chánh lên hỏi :

— Con mắt, cái miệng, lỗ mũi, bàn tay và lỗ tai để làm gì trò hãy kể ra.

TRÒ CHÁNH — *Con mắt để khóc, cái miệng để nói, lỗ mũi để hỉ, bàn tay để đánh nhau còn lỗ tai... để ăn dòn dòn !*

■

Mắc « dịch »

THẦY BÈ — *Thưa cô thầy hai có ở nhà không ?*

CÔ HAI (*vợ nhà viết báo*) — *Nhà tôi mắc « dịch » trong nhà.*

■

Tôi chỉ mua xe hơi

Một hôm Xã-Xệ được trúng số vội ra Hanoi mua xe hơi. Lúc vào hãng ông chủ bắt tay dắt đi và hỏi :

— Ông muốn mua xe thứ 12 ngựa hay 14 ngựa ?

Xã-Xệ *lắc đầu và nói :*

— Không, không ! trâu, ngựa tôi có thiếu gì, bây giờ tôi chỉ mua xe hơi thôi.

■

Xin ở

— Bẩm ngài cho tôi ở với ngài, mỗi tháng ngài cho tôi bao nhiêu cũng được, hiện tôi đang nghèo đói quá.

ÔNG CHỦ — *Vậy hồi trước anh có ở với ai chưa ?*

— Bẩm có, hồi trước tôi ở với cha tôi trên hai chục năm.

■

Của Dương-Đình

Không quân

LÝ TOÉT đọc báo — *Đội không quân Nhật đến đánh Trùng Khánh.*

BÀ LÝ thấy thế liền hỏi — *Thầy nó ơi, sao lại đội không quân ? không quân thì đánh chác thế quái nào được !*

Hi vọng

— Anh ạ. Tôi chưa thấy ai hi vọng hão huyền như ông chánh làng tôi. Ai lại ông ta có mua một vé Tombola số độc đắc là một cái ô tô, về nhà ông ta liền cho xây ngay một cái nhà để chứa ô tô.

— Thế đã lấy gì làm lạ. Tôi có một người bạn hiện giờ đương thất nghiệp. Anh ta hi vọng mới gớm chứ. Hôm trước anh ta chỉ còn một hào, số tiền cuối cùng. Anh ta vào hàng cơm đầu phố kia kia. Anh ta mua một đĩa sò trai để... không phải để ăn nhưng để tìm ngọc, hoa may trở nên giàu có.

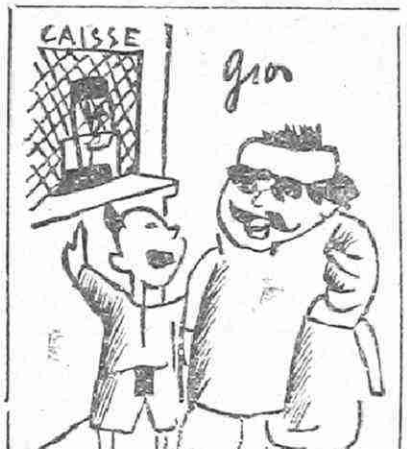

CON — Bố ơi, có phải ông này hay cắn nên người ta phải nhốt vào chuồng phải không bố ?

BỐ — . . . ???

■

Thế thì . . .

KHÁCH — *Có thầy ở nhà không em ?*

NHỎ — *Thưa ông, hỏi chuyện gì ạ ?*

KHÁCH — *Có khoản nợ...*

NHỎ (*ngắt lời*) — *Dạ... thầy cháu đi vắng.*

KHÁCH (*điềm nhiên nói tiếp*) —... *hôm nay định đem đến đây trả cho xong sổ sách.*

NHỎ (*tươi cười*) — *Thế thì mời ông vào. Thầy cháu đang ngồi uống cà phê ở trong phòng khách.*

CHÀNG (*âu yếm*) — Khối tình con của tôi ơi ! !

Của Thế Hưng

Tôi không đến

ĐẦY TỚ — *Ông tôi bảo tôi ra nói với ông rằng ông đi vắng.*

KHÁCH đến chơi — *Nếu thế, vào nói với ông rằng vừa rồi tôi không đến.*

■

Tươi hơn

— Này bà, bây giờ cái gì cũng hạ giá cả. Như những trứng bà mua kia, cách đây một năm, ít ra cũng phải 3 xu một quả.

— Nhưng cách đây một năm, tất trứng phải tươi hơn bây giờ.

■

Muốn biết

Một bà hỏi một con sen xin đến ở :

— Tao muốn biết tại làm sao chủ trước của mày lại đuổi mày đi ?

— Thưa bà, thế con cũng muốn biết tại sao con sen trước không có thể ở với bà được ?

■

Lần đầu

Lý Toét đứng đợi tầu ở ga Hanoi, ngắm nghía mãi cái đồng hồ hai mặt treo ở ga. Lý Toét lấy làm thích trí lắm nói lẩm bẩm : « Thật là lần đầu tiên mình trông thấy hai cái đồng hồ cùng chỉ đúng giờ một lúc.

3 THỨ SÁCH MỚI

1.) Sách thuốc chữa Đậu, Sởi — **(NG. AN NHÂN)**

Dạy đủ các cách chữa Đậu, Sởi, có nhiều hình cùng nhiều bài thuốc kinh-nghiệm. Giá 1p50 (có cả chữ Hán vị thuốc).

2.) Học Đấu Võ Tàu — **(SƠN NHÂN soạn)**

Dạy hai bài võ « *Sư Tử Cổn Cầu* » (bài thuận và bài nghịch) và nhiều thế đề đấu Võ rất tài tình hiểm độc ! Có ngót trăm hình rõ. Giá 0p60

3.) Lối Võ Thường Dùng — **(SƠN NHÂN soạn)**

Có nhiều miếng võ « thường dùng » mà hiểm độc như bị bóp cổ, gỡ, bóp lại và làm ngã ! Bắt dao v. v... Giá 0p30.

Ở xa gửi mua, thêm tiền cước. Thư, mandat đề cho nhà xuất bản :

NHẬT NAM THƯ QUÁN 19, Hàng Điếu — Hanoi

N. N. nói chuyện

(*Tiếp theo trang 11*)

— Vì lẽ bây giờ tình hình thay đổi, các vật liệu đều lên giá quá cao, nên sự xuất bản chưa trù tính xong. Nhưng chúng tôi vẫn để ý, và bao giờ có thể được là sẽ khởi công việc ngay để khỏi phụ lòng mong đợi của các độc giả.

Ba câu hỏi sau. — Lệ chỉ được hỏi hai câu mỗi tuần thôi. Vậy nếu ông muốn hỏi lại những câu ấy, xin biên gửi riêng ra.

Mr Sinh, 61 Ch. Laffitte Neuilly sur Siene France — *1) Tôi ở xứ Pháp mà tôi muốn cho con tôi sang học bên Pháp; chúng sáu bảy tuổi đi có được không và cách thức đi phải cần dùng những điều kiện gì, tiền tầu hết độ bao nhiêu ?*

— Còn ít tuổi như thế thì phải có người đưa đắt, không thể đi một mình được, tất nhiên. Tôi không hiểu ông định nói điều kiện gì, còn tiền tầu thì không rõ một nửa xuất mất là bao nhiêu. Về việc này ông có thể biết rõ ràng bằng cách hỏi ngay các hãng tầu.

2) Muốn học tiếng Anglais, học cách nào cho mau nói được và mau sách gì ? Có thứ sách bằng quốc ngữ không vì hiểu ít chữ Pháp và ở xứ Pháp mua rất khó, vì không hiểu cách mua nên muốn nhờ nhà báo mua.

— Học Anglais muốn cho chóng biết thì chỉ có cách tốt nhất là học ngay người Anh. Ở bên Pháp chắc sự học ấy dễ dàng lắm. Còn sách tự học tiếng Anh thì có nhiều lắm, sách quốc ngữ cũng có hai ba quyển mới xuất bản nhưng xem chừng không được tốt lắm. Nếu ông cứ muốn mua thì gửi thư về hỏi các hiệu sách Nam ký và Thụy ký, v. v.

L'oiseau Bleu, Vĩnh Bảo — *Cha mẹ tôi đã hỏi cho tôi một người con gái, đã làm lễ ăn hỏi rồi. Nhưng nay tôi ghét vì người đó đã nói trong nhiều thư gửi cho tôi nhiều điều phạm đến danh dự tôi. Những điều ấy họ đều sau sự nói đùa. Nay tôi yêu một người, người ta thực lòng yêu tôi. Tôi có nên và có thể không cưới người kia không ?*

— Từ chối một người mà cha mẹ đã hỏi rồi là một việc nên dẫn đo hãy làm, và phải có nguyên cớ gì chính đáng. Nếu ông xét những cớ đó có thể khiến cho cuộc nhân duyên sau này không được hoàn hảo, thì ông nên trình bầy cho cha mẹ biết, và cùng bàn định trước khi nhất quyết.

Đ R., Qui-nhơn — *Ngoài hai điều kiện « ăn ảnh » và « ăn tiếng », một tài tử màn ảnh có cần có gì nữa không ? Một người không có hai điều kiện đó có cách nào làm cho có dề được đóng phim không ? Nếu người ấy có điệu bộ mà họ chắc đóng được.*

— Còn điều kiện quan trọng nhất nữa là... tài năng, và sự may mắn. Ở bên ta làm tài tử màn ảnh không phải dễ vì lẽ rất giản dị là không có hãng sản xuất phim nào cả. Còn muốn sang bên Mỹ hay các nước khác đóng trò thì lại khó nữa. Phải có tài, đã là một điều khó, lại phải làm thế nào cho người ta biết đến tài của mình nữa, một điều kiện không kém khó điều kiện thứ nhất.

Nguyễn Văn Hanoi, — *Muốn học Sténo, nhưng không biết nên theo Méthode Duployé hơn hay học theo Méthode Prévost Delaunay hơn. Vì tôi không được biết rằng đằng nào học dễ và viết nhanh hơn.*

Phương pháp Duployé thì học nhanh hơn phương pháp Prévost Delaunay (chỉ học 1, 2 ngày là biết). Nhưng trong cả hai phương pháp, điều cần không phải là học biết, mà là tập viết sao cho nhanh. Nghĩa là phải tập viết nhiều lắm, còn phương pháp nào cũng tương tự.

CÓ CỨNG MỚI DỨNG DẦU GIÓ

Ly hôn

(Tiếp theo)

ĐƯA NHAU RA TÒA

VỢ chồng đã vì một cớ gì không thể nhìn mặt nhau mà không muốn cào mặt nhau ra nữa thì chỉ còn có một cách là đưa nhau ra tòa xin cởi bỏ nhau như ta cởi bỏ chiếc áo rách.

Nhưng không phải đưa nhau ra là tức khắc được rời nhau ra. Còn phải trải qua trăm cay nghìn đắng, còn phải nhìn mặt nhau ít ra vài ba bận, còn phải cùng nhau đối chất, còn phải tìm cách đổ lỗi cho nhau nữa rồi mới đến lúc thảnh thơi, anh đi đường anh, chị đi đường chị.

Lệ thường, có việc bất bình gì với ai, ta chỉ có việc đến tìm một ông thầy kiện hay một ông thầy cò, nhờ ông ta thảo đơn và thay mặt hộ ; xong rồi, ta chỉ còn việc nằm mát ở nhà đợi kết quả. Nhưng vụ ly dị không phải là một vụ kiện thường. Ảnh hưởng của cuộc ly hôn không phải chỉ có về phương pháp tiền tài, mà còn về nhiều phương diện khác. Vì thế cho nên các chủ nợ của người chồng không thể thay mặt kiện vợ người, hoặc người vợ mất đi, những người thừa kế không thể kiện chồng xin ly dị hộ được. Chỉ có chính người nguyên đơn, vợ hay chồng, mới có thể đem việc ra tòa, và chính người ấy phải thân đem đơn đệ đận tay ông chánh án mới được.

Ông chánh án (tòa đệ nhị cấp nếu vợ chồng là dân bảo-hộ, và tòa sơ thẩm nếu vợ chồng là thuộc dân) nhận đơn, và lúc đó tùy nghi dặn bảo khuyên can nguyên đơn. Ấy luật buộc ông ta phải vậy, nhưng thiết tưởng cũng là một điều thừa : ông ta biết khuyên dăn gì bây giờ ? Người ta cũng đã nghĩ chán chê rồi, chứ có phải lên năm lên ba gì mà bảo khuyên họ về chắp lại cái giây xích thắng đã đứt như hàn lại cái nồi đã vỡ. Cho nên thường thường, ông chánh án cũng chỉ khuyên lấy lệ, chứ thực ra ông cũng không tin ở lời khuyên của ông cho lắm.

Khuyên không được rồi, thì ông chánh án cho đôi bạn vợ chồng đến để hòa giải. Lúc đó, công việc của ông chánh án rất khó khăn và khó chịu, vì ông

thật chẳng khác gì một người bạn đến chơi gặp lúc vợ chồng người dương xô xát nhau. Ông ta lúc đó có thể là một ông tơ hồng thứ hai chắp nối lại mối duyên sắp đứt, nhưng ông vẫn có thể ngảnh mặt nhìn ra ngoài cửa sổ xem chim sẻ bay để mặc hai vợ chồng kể tội nhau ra. Nhưng việc cần nhất, là ông phải nghĩ xử để chồng một nơi, vợ một nẻo, bắt chồng phải tháng tháng đưa tiền cho vợ tiêu và định đoạt xem con cái nên gửi ai. Nhưng chỉ là định đoạt tạm thời, để đợi vụ án kết liễu.

Vợ chồng kể tội nhau rồi lại tha thứ cho nhau thì vụ kiện xóa bỏ đi, nếu không, ông chánh án lại có thể bắt hai vợ chồng gặp nhau lần nữa để hòa giải. Nhưng thường thì cuộc hòa giải thứ hai này cũng đến thất bại như lần trước, và đến phải đem ra một phiên công khai để xét xử. Lúc đó, hai bên sẽ nại chứng ra

để bới xấu nhau, và bên nào bới nhiều là bên ấy thắng. Phải có chứng cớ rõ ràng tòa mới lên án ly dị, không có thể như trong các việc kiện khác, nhận lỗi hay thề thốt mà được.

Có một điều nữa phân biệt vụ kiện ly dị với các vụ kiện thường. Nếu đương lúc đem nhau ra tòa, vợ chồng bỗng dưng về ở với nhau, thì vụ kiện cũng bỗng dưng đình chỉ : về ở với nhau tức là tha thứ cho nhau, mà luật pháp chỉ chăm chăm đợi họ tha thứ cho nhau là họ về tát bể Đông lần nữa.

◆

MỖI NGƯỜI MỘT NGẢ.

Lúc ly hôn thành án nhất định thì tình nghĩa vợ chồng đến ngày đoạn tuyệt.

Vợ chồng từ đó hóa ra người dưng và có thể quên cả những lúc dầu ấp tay gối, tôi tôi mình mình, nhà nhà cửa cửa rồi rít cả lên. Từ đấy, anh đi đường anh, tôi đi đường tôi, không còn bận về nhau nữa : quyền lợi, nghĩa vụ của vợ chồng thành ra chuyện đời xưa rồi. Anh có thể lấy vợ mới, tôi có thể đi lấy chồng khác, nhưng ở đây, vợ vẫn kém chồng. Chồng có thể tái tục ngay sau hôm ly hôn thành nhất định, nhưng vợ còn phải thở dài đợi những mười tháng nữa: đó không phải là vì luật ghen ghét gì bạn má hồng, mà chỉ là vì luật sợ cho vợ quyền đi lấy chồng ngay sau hôm tiêu hôn thì nhỡ có đứa con ra đời trong thời hạn ấy, luật không biết đứa con ấy là con của ai, của chồng trước hay là của chồng sau, hay là của cả hai chồng.

Tuy từ ngày ly hôn, anh chồng đi đường anh chồng thật, nhưng có khi vẫn phải bận tâm đến vợ. Đó là những khi tòa lên án ly dị vì lỗi ở anh chồng; những lúc ấy, anh chàng phụ bạc kia vẫn phải trả tiền cấp dưỡng cho vợ cho đến khi nào vợ đi tái giá hay ăn ở tư tình với người khác : kể như vậy cũng phải, vì đã tìm được nơi nương dựa khác mà còn ăn lương của chồng thì thực là oan ức cho anh chồng quá.

Tòa án, lúc xử ly hôn : có quyền định số tiền cấp dưỡng ấy là bao nhiêu và nghị quyết luôn cả về sự trông nom con cái, hoặc cho chúng ở với mẹ, hoặc với cha, hoặc với một người khác. Đến lúc chúng mười lăm tuổi, thì lúc đó lớn rồi, tùy ý chúng muốn ở với ai, tòa sẽ chiều lòng chuẩn y.

Có một điều tòa không chiều lòng được, là lại nghị xử ly hôn một cặp vợ chồng đã ly hôn rồi lại cùng nhau tái giá lần nữa. Bỏ nhau rồi lại lấy nhau, rồi lại muốn bỏ nhau lần nữa, thì luật không thể chiều được: lúc đó tha hồ mà đánh nhau, trách nhau, làm cho nhau mọc sừng, muốn làm gì thì làm, tòa cũng khôn chấp đơn ly dị nữa.

T. VÂN

SÁCH-HỒNG

HAI THỨ KHÔN

của THÈ-LỮ

QUYỂN SÁCH

của THẠCH-LAM

Nhắc lại

ÔNG ĐỒ BÈ

CON CÁ THẦN

GIÁ ĐỘC NHẤT 0p10

ĐỜI NAY

HOÀNG ĐẠO

CON ĐƯỜNG SÁNG

Dầy 200 trang. Giá 0$50

ĐỜI NAY

— Tu là râu, mi là mày : Tu-mi là râu mày.

— Thầy nhầm rồi, con chưa có râu ạ.

Hanoi...

36 Phố phường

(Tiếp theo trang 5)

BÁNH KHẢO, KẸO LẠC

Đi với bánh dậu, còn có các thứ bánh khảo, và các thứ kẹo lạc, kẹo vừng. Về bánh khảo, hoặc nhân hạt sen, đậu đen hay đậu xanh, thì hiệu Cự Hương là nhất. Ngày trước, hiệu Ngọc Anh có tiếng khắp kẻ chợ thôn quê; nhưng từ ngày Cự Hương ở tỉnh Đông dọn lên, thì ngôi há chủ đã thay người. Trong khi Cự Hương mỗi ngày một tiến bộ trong cách tìm tòi khiến cho bột bánh được mềm rẻo, nhân đậu được nhuyễn trong, và cách trình bày được sạch sẽ tinh tươm, thì Ngọc Anh nằm ngủ trên cái danh vọng cũ của mình, uể oải bán hàng cho khách. Hiệu đó hình như giàu rồi mà lại... mà người Annam mình phần nhiều giàu có rồi thì không hay cố nữa. (Đó là cái tật chung của người mình, khiến cho không có một công cuộc nào phát đạt được lâu dài, cả từ trong cách buôn bán cho đến những công nghệ khác). Thế mà Ngọc Anh còn thứ kẹo lạc ngon, ngon vì mùi va-ni cho vừa phải, vì cái giải vừng vừa chín, không hăng sống mà cũng không khét cháy, và nhất là đường của kẹo không dính răng.. Cái ngon đó tôi cho cũng là một sự tình cờ, ngay chính nhà hàng bán có lẽ cũng không biết rằng hàng của mình ngon hơn hàng khác. Vì ta thử vào mua ở hiệu đó mà xem: chẳng có ai săn đón mời chào khách, nhà hàng thản nhiên và dửng dưng như không cần bán, mua hay không mua đều tỏ ý không cần. Nếu ta giục lắm, bấy giờ mới có hai cậu nhỏ quần vải áo nâu, quệt tay vào tà áo, rồi thò vào lọ bốc kẹo, gói vào mảnh nhật trình cũ, nếu ta mua có 5 xu hay một hào. (Ấy là hồi giấy còn rẻ, chứ bây giờ...)

Thật là đáng tiếc. Ô, sao sự cố gắng ở nước này không được lâu bền nhỉ ? Hiệu Cự Hương phát đạt một độ, giờ xem ra hình như cũng đã có những triệu chứng — tuy chưa rõ rệt — của một sự mệt mỏi, chểnh mảng rồi.

Mà tài làm bánh của người mình không phải là kém cỏi. Cái thứ bánh rẻo Trung Thu của Cự Hương không kém gì bánh của Tàu, và các thứ bánh kem của Việt Hương không thua gì bánh của Tây. Ta chỉ còn thua cái chí, cái cố gắng nữa mà thôi : nghĩa là còn thua nhiều, nhiều lắm.

Cho nên ngày tết Trung Thu, thấy người Annam xô nhau đến mua bánh nướng của Đông Hưng Viên, chen đẩy nhau như họp chợ, và chịu khó chờ đợi hàng giờ, nghe những câu vô lễ và nhìn cái vẻ không cần của mấy chú bán hàng, chúng ta chớ nên lấy làm lạ vội. Người Annam mình — nghĩa là ông với tôi —, nhẫn nhục và kiên nhẫn cũng nhiều lắm.

Thạch Lam

người tình lịch sự

GIỚI THIỆU

THƯỜNG ra thì hai người chưa quen biết nhau bao giờ, chưa có ai giới thiệu người nọ với người kia, thì không nên giáp mặt để gặp nhau, và nói chuyện với nhau.

CÓ thứ giới-thiệu bề ngoài dùng trong khi hai người vì vô tình mà gặp nhau. Giới thiệu như thế chỉ qua loa thôi và không cốt có sự giao thiệp về sau và lâu dài. Tôi cách giới thiệu ấy, ta chỉ cần nói họ tên mọi người. Trong lúc ấy, người ta chào lẫn nhau, nhưng sau này, người ta có thể không chào nhau nữa.

CÓ thứ giới-thiệu có ý định, cốt để dùng trong khi mình muốn giúp việc cho một người nào, hay khi muốn làm cho hai người gần gũi nhau.

SAU là thứ giới thiệu giữa những người muốn có sự giao-thiệp về sau, và lâu dài.

Khi người ta giới thiệu một người đàn ông với một người đàn bà, người đàn ông bao giờ cũng phải đứng lên và nghiêng hẳn đầu đi, người đàn bà vẫn ngồi nguyên chỗ mà chào lại. Khi người ta giới thiệu hai thiếu niên với nhau, thì hai người đều đưa tay ra cho nhau.

(Còn nữa)

THẾ-HƯNG

— Trước khi yêu anh, em đã yêu ai chưa ?

— Quái, anh nào cũng hỏi câu ấy ! Chưa mình ạ, mình là người em yêu thứ nhất.

NGÀY NAY GIẢI TRÍ

CÂU ĐỐI NGÀY-NAY

Ngày-Nay ngày nay in nhà-in nhà

NHỮNG LỜI nói khích của Lêta trong bài nói chuyện về cuộc thách đối của *Ngày Nay* tuần trước kia, đã có một kết quả mỹ mãn : các bạn tài tuấn hết sức bực mình. Sự bực tức đó lại gây thành cái kết quả thứ hai mà Lêta vẫn mong chờ : ai nấy lại cố gắng một phen nữa. Cái danh dự của làng đối đáp chúng ta được các bạn cực lực bảo vệ đến kỳ cùng. Chứng cớ sự cố gắng đáng cảm phục kia mỗi ngày một cao lên theo chồng bản thảo mà Lêta đọc một cách hãm hở và sung sướng.

Thú thực, Lêta không hy vọng được thưởng thức những câu cầm tú lắm, vì đã biết trước cái khó đặc biệt của vế đối độc địa của *Ngày Nay*. Tất cả cái vui thú trong công việc vất vả của Lêta chỉ ở những bức thư rất sốt sắng, rất chân thành, rất ngộ nghĩnh của các bạn. Khiếu hài hước của bạn đọc *Ngày Nay* thực tươi nở trên các bức thư trong những câu đầy ý vị. Sự vui tính lúc này đáng coi là một can đảm quý báu và chứng tỏ một sức mạnh tinh thần. Lêta rất lấy làm mừng thấy cuộc vui của *Ngày Nay* mở ra được các bạn hiểu ý và hưởng ứng.

Như thế, chúng ta cũng được yên ủi một đôi phần khi sự thành công của chúng ta không được hoàn mỹ. Vì đây lại xin thú thực lần nữa, quả thực chúng ta chưa thành công. Câu ra vẫn giữ cái giá cao ngạo mạn của một kẻ « mục hạ vô nhân », và bao nhiêu câu đối lại của bao nhiêu trí anh tài, vẫn chưa đủ điều kiện để có thể gọi được là những câu địch thủ xứng đáng.

■

Tuy vậy, có cố gắng vẫn có hơn. Kỳ này chúng ta đã thấy có những câu không đến nỗi « mất thể diện » lắm. Hơn nữa, đôi khi ta còn thấy có những câu có chút giá trị nếu tác giả chịu tìm tòi và xếp đặt công phu hơn.

Thí dụ câu sau này của ông... Anh Lâm (Thái Hà) :

Cô Đơn cô đơn gối chiếc-gối chiếc.

Cô Đơn, theo lời cắt nghĩa của ông Lâm, là một cô ở Thái Hà. *Cô Đơn cô đơn*... kể cũng đã khéo tìm, nhưng giả cô ấy đổi tên thành cô Độc thì câu đối mới đúng luật « bằng đối trắc ». Ông Anh Lâm là một trong sáu bạn tài tuấn họp nhau lại để tìm câu đối lại. Nhưng sự gắng sức công cộng đó chỉ làm nổi được có bấy nhiêu cơ đồ. Những câu khác của cái công ty văn vẻ này chả còn câu nào đáng khuyến khích hết. Cho cả cái câu của ông.. Nguyễn Nhất Định cũng vậy. Ông Nhất Định có lẽ mới tự đặt cho mình cái tên quá quyết đó, để có cớ làm câu đối như thế này :

Nhất-Định nhất định thuốc hiệu-thuốc hiệu.

Ông nhất định cắt nghĩa, Nhất Định (tên người) nhất định bảo rằng thuốc của *hiệu thuốc* là... hiệu, nghĩa là... công hiệu. Ông viết bốn trang giấy lớn rất hùng biện và cũng rất bướng bỉnh để nhất định bảo là câu của ông đáng khen và nhất định đòi lấy giải nhất. Nhưng Lêta nhất định không tin.

Khiêm tốn hơn, ông Hư Vô cũng nhất định, nhưng theo kiểu câu này:

Tự-Lực tự lực định nhất-định nhất.

Nhưng nhất định nhất cái gì ?

Hai bức thư dài để phân trần cho bảy câu xoay bết mặt nọ đến thế kia, ông Kim Bội chỉ có thể tỏ được sự chịu khó của ông và góp vốn được hai câu cũng khá khá :

Hạng-Đông rạng đông viện pháp-viện Pháp.

Và :

Nội-Nhật nội nhật học pháp-học Pháp.

Nội Nhật, theo ông là tên người đấy. Cái người tên là Nội Nhật học pháp-học của Pháp nội trong một ngày.

Nếu không cần theo luật « bằng đối trắc » nữa câu phần trên, ta có thể tạm gật gù để tạm « thưởng thức » câu sau này của ông P. T. Uông :

Đông-Tây đông tây trình nhật-trình Nhật.

Và câu sau này của ông Tr. Bùi Lê :

Thái-Bình thái bình mùa mất-mùa mất.

Và ta được tiếng là người rất rộng lượng.

. . . . . .

Nhưng khéo hơn cả các câu đối từ trước tới nay, có lẽ là câu sau này của Hoàng Đạo :

Tùy-phải tùy phải xách cuốn-sách cuốn.

Nghĩa là người tùy phải theo lời sai phải, xách cuốn-sách cuốn lại. Câu đó cố nhiên đáng lên đây không phải là để nhận phần thưởng của *Ngày Nay*.

Dưới đây Lêta xin gà hộ các bạn một ít « ý kiến » để giúp các bạn trong lúc cấu tứ. Đó là những mẫu câu đối dùng để chắp lại với những mẫu khác mà các bạn nghĩ thêm ra. Nếu tìm được câu hoàn toàn, xin nhớ cho Lêta ký tên chung và chia với Lêta giải thưởng nhất chưa có ai được.

. . . . nước ấm-nước ấm ;
. . . . định ý-định ý ;
. . . . tích cổ-tích cổ.

Các bạn cố đi !

LÊTA

Kỳ sau : *Cuộc thi đề vịnh (tập Kiều).*

CHUYỆN ÂM-PHỦ

của TÔ-TỬ

— Khốn nạn ! năm lần bảy lượt tôi báo mộng cho thằng con tôi, nhưng ruột gan nó để đâu ấy ! cỏ mỗi một con dao cạo tôi bảo nó đốt cho tôi mà nó cũng không nhớ !

— Bác gái sắp xuống đấy bác ạ !

— Phen này thật chết ! bác không biết rằng tôi đã phải tự tử để thoát nó ! Có lẽ nó uống thuốc độc để theo xuống đây ám tôi !

— Chị ơi ! Làm thế nào được bây giờ ? Nhà em đang thập tử nhất sinh, sắp xuống đến nơi ! Em lại chót lấy chồng ở dưới này mất rồi !

— Thằng Đội ấy nó cả ghen lắm chị ạ. Đốt mã cho em nó còn kèm thêm cả khẩu sáng lạc nữa. Cậu đỏ có ý dọa em để đừng cho hắn mọc sừng !

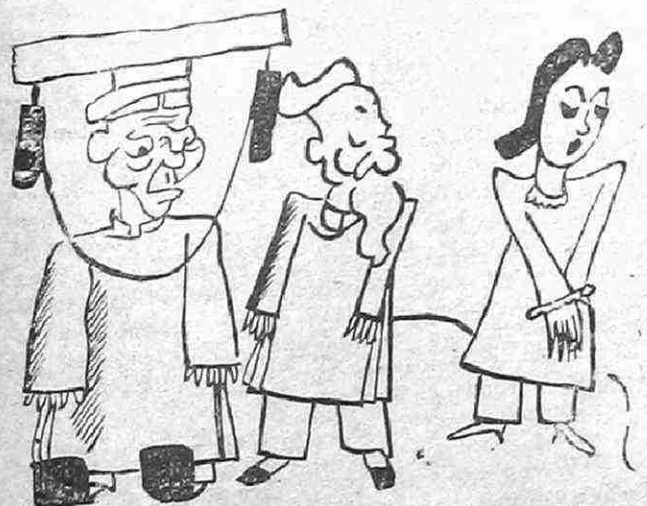

— Ông đã thấy cháu dâu ông đẻm đang chửa ?, Đốt cho một con hầu tân thời ! Ngữ ấy làm ăn gì ? Có mỗi cái miệng, cháu dâu của ông lại quên không khoan, thành cô tiểu thư cám đặt.

— VỢ : Làm gì bây giờ cậu mới xuống ? — CHỒNG (sợ hã) Tại cái chẳng thấy thuốc nó cứ nhất định cứu sống tôi.

— Đây là đám ma.
Người ngoại quốc—Đám ma con lợn mà làm linh đình thế cơ à ?

Bướm trắng

(Tiếp theo trang 13)

— Dại quá. Yếu mà chèo vội. Không khéo ngất đi mất.

Thu vụt nghĩ đến hôm họa đàn. Nàng cau đôi lông mày toan giơ hai tay ra đề đỡ thì vừa lúc Trương cũng giơ tay nắm chặt lấy tay nàng và kéo nàng vào người.

Trương giữ chặt người Thu trong tay mình và thấy Thu điềm tĩnh ngửa mặt đưa đôi môi ra đợi chàng hôn như đã có ý định trước từ lâu. Trương ôm vòng lấy cổ Thu, dựa đầu nàng vào phiến đá. Hai tiếng rất ngắn thốt ra liền nhau :

— Em...

— Anh !

Rồi hai người yên lặng hôn nhau, mê man trong cái thú thần tiên, bỡ ngỡ của cái hôn trao yêu thứ nhất trên đời. Hai mắt Thu mở to ; Trương thấy trong và đẹp long lanh như thu hết cả ánh sáng của vùng trời cao rộng. Thu níu thật mạnh lấy hai vai Trương và nàng nói mấy tiếng rất nhỏ, nhỏ quá Trương không nghe thấy, nhưng cũng đoán hiểu là nàng định nói :

— Em yêu anh...

Trương nhìn rất lâu vào hai mắt Thu và đột nhiên chàng thấy đau khổ có cái cảm tưởng mình đã là người của một thế giới khác cách biệt và Thu như đứng bên kia đường nhìn sang, mấp máy môi thầm gọi chàng một cách tuyệt vọng.

(Còn nữa)

CABINET D'ARCHITECTE
LUYỆN, TIẾP, ĐỨC
42 Borgnis Desbordes, Hanoi
Téléphone : 679

Các bạn có biết phim màu «Ramona» không?

Không ! các bạn đừng vội liên tưởng đến những phim mà người ta đã khen hay lắm ?. Đối với Ramona, những phim ấy chỉ là một chuỗi ảnh xám ngắt hay loè loẹt diễn ra những cái tầm thường vừa tẻ nhạt, vừa thô sơ.

Ramona là kết tinh của những cái hay, cái khéo tốt bực mà kỹ nghệ chiếu bóng không ngờ lại có thể tới được ; là hình ảnh linh động của tạo vật chiếu nguyên lèn màn bạc với hết thảy những màu sắc thiên nhiên và muôn nghìn âm thanh huyền-ảo ; là tất cả những tinh tinh thanh cao mà, may thay, bên cái xã-hội tồi nát, nhân loại còn giữ được ít nhiều.

Chưa bao giờ lại có một giá-trị văn-hóa đầy đủ và hoàn hảo đến thế : một tác phẩm mỹ thuật gồm một thiên tiểu-thuyết ca ngợi tình yêu thương cao quý, một bài thơ bất tuyệt làm rung động trái tim của muôn thủa mà cũng là lời cầu nguyện thiết tha cho con người yên hèn được êm sống trong sự công bằng thiêng liêng.

Phim hay lạ lùng này Hội Truyền-Bá Học Quốc-Ngữ đã phải thuê đắt gấp ba những phim khác và đem chiếu sáng chủ nhật 7 Juillet sắp tới ở rạp Majestic để đáp lại lòng sốt sắng của các bạn đối với những cuộc vui của hội từ trước tới giờ.

Còn một ít vé tốt bán tại : những hiệu thuốc Tin, Neyret, Bon secours ; Galeries Crédit foncier, hiệu kem Zéphyr và tiệm ăn Anh Mỹ.— Các bạn lại mua ngay kẻo hết.

Muốn xây dựng theo Khoa Học và Mỹ- Thuật, lại không tốn phí, các Ngài ở xa gần, hãy đến hay viết thơ hỏi :

Kiến - Trúc - Sư Từ - Nghệ

Hanoi – 21 bis Rue Jean Soler
Téléphone 1223
Bao giờ các Ngài cũng được vừa ý

Di tiêu dao

(Tiếp theo trang 9)

— Bây giờ nhà ngươi hãy theo ta mãi nhé, vì ta muốn ngươi giúp ta một tay trong việc đi tìm « thiên nhiên ».

Ta buồn rầu lo lắng mà không nói.

Lúc đến bên xe tứ mã, linh thần bỗng nghe ngóng ; từng chập gió lùa những tiếng khóc than đưa đến. Linh thần chỉ lắc đầu như thất vọng, rồi nói với ta:

— Chưa được, ngươi còn phải trở lại với đời một ít lâu, mười năm nữa ta sẽ đến rước ngươi. Chừng ấy chúng ta sẽ đi tiêu dao.

Nói xong, người thắng xe tứ mã leo lên rồi bay mất.

Khi đó, ta nghe rõ tiếng khóc than ở dây, ta tưởng có sự gì lạ, bèn trở về. Thấy các anh thương khóc thảm thiết quá, ta không nỡ bỏ đi, nên ở lại rồi được sống dây.

◆

Người nhà nghe anh ta thuật chuyện như thế, cho là mới tỉnh còn nói nhảm, nên không tin. Hôm sau, một người láng bên đến thăm, thuật với chủ nhà rằng :

— Độ này, người ta chết nhiều cách lạ lùng hết sức. Như hôm qua, bên làng tôi có nhà thi sĩ nọ cũng chết như ông dây, nghĩa là không bệnh gì. Tang tảng sáng, ông ta đi dạo vườn xem hoa, nửa chừng có luồng mưa rào bay đến, ông ta chạy lui vào nhà tránh mưa ; bỗng thấy mệt, rồi hai giờ sau thì mất. Người nhà bảo rằng ông ấy bị cảm gió mà chết.

Ai nấy sinh nghi, nhưng rồi cũng cho là huyền hoặc, dị đoan bỏ qua không nghĩ đến...

... Mười năm sau, một hôm chủ nhà ngủ trưa rồi chết luôn. Họ hàng cũng tưởng như lần trước, không lần đề chờ lại. Nhưng qua ngày hôm sau, giáp cữ, xác chết có mùi, người nhà bấy giờ mới biết là chết thật.

Cung-Khanh

HỘP THƯ

Ô. Th. H. (*Vĩnh yên*).— Xin cứ gửi, rất vui lòng.

Ô. B, Kh. (*Hanoi*).— Tiếc không theo ý ông được.

Cô L. Tr. (*Hanoi*).— Chưa nhận được.

Ô. N. Th. Ng. (*Hanoi*).— Câu ấy độc giả N. N. biết đã lâu rồi ông ạ.

SÁCH MỚI

Lỡ bước sang ngang (thơ) của Nguyễn Bính, do Lê Cường xuất bản, giá 0p.50.

Ma thiêng (tiểu thuyết) của Nguyễn văn An, giá 0p50.

Par dela des mers của Hoàng gia Đức, do Nam ký xuất bản, giá 0p60.

BÁN BUÔN TẠI :
VẠN HOA
8 rue des Cantonnais — HANOI

Nhà thuôc LÊ HUY-PHACH

Có sách Bảo vệ gia đình biếu các ngài. Ở xa xin gửi 0p04 timbre tiền cước phí.

VẠN NĂNG LINH BỔ rất hay,
Giúp người khỏe mạnh đó đây vang đồn.
Uống vào ăn ngủ đều ngon.
Tinh thần minh mẫn dẻ con khác người.
Vạn Năng Linh Bổ 1p00

Các cụ thở hổn hển, gân cốt lỏng lẻo, ít ăn ít ngủ, dùng **V. N. L. B.** sức khỏe lại ngay. Các Ngài làm việc mệt óc, quẫn trí, mệt mỏi thể chất, dùng **V. N. L. B.** lập tức thấy dễ chịu.

Các bà huyết hư, gầy yếu, da dẻ bạc nhược, phiền muộn trong lòng, bệnh vặt luôn luôn, dùng **V. N. L. B.** lập tức khoan lòng. Bách bệnh đều tiêu.

Các Cô các Cậu mau mắt học sinh, tinh thần quẫn bách, hay quên, hay sợ, sức khỏe không đều, dùng **V. N.** như ý sở cầu.

LY DỊ YÊN HÀ phải uống ngay
Nam nhân Nam trí ở đời này
Quảng đèn đạp tẩu mau đi chứ
Dìu dắt nhau lên khỏi vũng lầy
Ly-dị Yên-hà thẳng 1p00

Bạn trẻ đã chót đa mang vào lăng thuốc sái, phải mau mau tỉnh ngộ, kẻo trời Âu bể Á ai những tranh đua. Đây, một để khí dụng: Ly-dị Yên-hà, để xe là. Tiêu tuy.

LƯỠNG-NGHI BỔ-THẬN thuốc thần.
Mộng, Di Tinh lãnh các phần nguy nan.
Thủ-dâm bệnh thận chan chan,
Lưỡng-Nghi uống đến khỏi toàn vẹn ngay.
Lưỡng Nghi Bổ Thận 1p00

Là, mộng, lãnh tinh hại cho sức khoẻ, sinh ra đủ các thứ bệnh: mờ mắt ù tai, khí, khí xuất thì mỏi gối, quáng cường, thực là vất vả đủ đường, ấy chỉ bởi thận yếu mà sinh ra, phải lập tức uống **L. N. B. T.** là khỏi bệnh, mà như ý. Thủ dâm thực là tai hại cho tinh thần và sức khỏe, dễ làm một cách khốn đốn cho thân gia mà hại cho đường tử tức. Những ai đã mắc cái hại thủ dâm ấy, lập tức dùng **L. N. B. T.** mà chữa, cho cuộc đời được tươi trẻ, tương lai được rực rỡ.

PHONG TÌNH mà vướng phải gai,
Thuốc Lê-Huy-Phách thực tài thực hay.
Uống vào bệnh khỏi mau thay,
Ngày ngày nức tiếng đó đây vang đồn.

Giang-mai, cứ đình thiên phiếu, phát hạch, phát soài, lở kẽ lợi, hang lay chân răng, chỉ dùng thuốc « Giang-Mai » số 18 15 khỏi (1p00). — Lậu buốt, đái ra máu, dùng « Lậu Buốt » số 4 (0p50). — Lậu ra mủ, dùng thuốc « Lậu Mủ » số 10 (0p50). Nếu vừa đái buốt, vừa có máu, lại ra mủ, dùng «Thanh Niệu Cứu Khổ Hoàn » số 70 (1p20) — Lậu chưa tuyệt nọc, tiểu tiện đục, có vẩn... dùng « Tuyệt Trùng » số 12 (0p60) và «Bảo-Mạnh» thang (0p15) kèm với nhau, được khỏi dễ dàng.

Có đại lý khắp các tỉnh và cần nhiều đại lý ở các phủ, huyện, đồn, có hoa hồng, lương tháng, điều kiện dễ dàng

Nhà thuốc LÊ-HUY-PHACH

N. 19, Boulevard Gia-Long (Hàng Giò) — **HANOI**

DOCTEUR

NG. MANH THAN

CLINIQUE ET MATERNITÉ
CABINET MÉDICAL
49-51 Avenue du Grand-Bouddha
Téléphone 850

Médecine générale et infantile
Dermato - vénéréologie
Rayons X — Rayons U. - V. et I. R.
Diathermie — Ondes Courtes
Courants Galvano — Faradiques

CONSULTATIONS
Matin : 8h. à 11h.
Soir : 3h. à 6h.

Cô-tinh Ích-tho

Thuốc hoàn chuyên trị bịnh : **MỘNG-TINH, DI-TINH.** và **HUỢT-TINH.** Thuốc làm cho êm-ái ngủ yên, không còn hoi hộp, giựt mình, làm tim bớt đập mạnh. **CỐ-TINH ÍCH-THỌ** hòa hưởng sưa bộ âm-nang, bồi bổ buồng thận đã hư nhược. Bịnh **MỘNG-TINH, DI-TINH** nhẹ trong 1, 2 năm, uống 2 hộp **CỐ-TINH ÍCH-THỌ** là thật mạnh. Bịnh nặng đến **HUỢT-TINH,** lâu 5, 7 năm, uống trong 5 hộp là dứt tuyệt. **CỐ-TINH ÍCH-THỌ** hay ở chỗ trị bịnh thật lạ, và danh tiếng nhờ ở chỗ trị bịnh không bao giờ trở lại.

Chớ lầm **CỐ-TINH ÍCH-THỌ** với nhiều thứ thuốc trị bịnh **DI-TINH** khác chỉ làm uất-tinh, tinh không sành đặng, để người bịnh tưởng là thuốc hay.

■ *1 hộp 1p00. Có bán khắp nơi và tại* ■

Nhà thuốc VÕ-ĐÌNH-DẦN
CHOLON — SAIGON — PNOMPENH — VINH

◆◆◆

Ets VẠN-HÓA
8 Rue des Cantonnais — HANOI

AN-THAI

GRAND FABRIQUE
DE POUSSE-POUSSE

Gặp khi gió kép mưa đơn,
Dùng xe AN-THAI chẳng còn cớ gì.

◆

Có bán đủ cả : **Vải, Sâm, Lốp** và đồ phụ-tùng xe-tay
N. 2, Rue Nguyễn-Trọng-Hiệp
HANOI

Làm nhà nên dùng

gỗ

TÁN
CAÔI
CHÒ

viết thư hỏi
ĐINH VĂN TƯỜNG
Fournisseur de Bois
Tél. 14 Bến-Thuy (près de Vinh)

ECLAT D'ARGENT

Blanchit les dents

En vente partout et à la PHARMACIE DU BON SECOURS
Hanoi —52, Boulevard Đồng Khánh Tél. 454

C'est écrit :

Tôt ou tard vous achèterez des chemises à col **Baleiné** et **Trubénisé** chez votre chemisier spécialiste

THUAN THANH LONG
15, Rue du Riz — Hanoi
Agent à Namdinh :
BAZAR AU BON MARCHÉ
140-142, Paul Bert
— Nam-dinh —

Sây-sập-zì

Ấy là tên mà các bạn làng chơ đặt cho thuốc cường dương **Quảng Tự** (42). Thuốc bổ chế ở bên Tàu, kiến hiệu ngay tức khắc, nó giúp cho đàn ông được hoàn toàn mãn nguyện trong việc giao tình. Rất có ích cho những người bị liệt dương, di tinh, mộng tinh. Mỗi lọ giá 1p.

Gửi lĩnh hóa giao ngân

dào-lập

97, Hang Gai, Hanoi

chì giùm ai mắc BỆNH LAO

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khúc khắc, ho có đàm trắng, xanh vàng, mỏi mệt, bịnh nhơn có khi bị thành nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc gia truyền của cụ **Trịnh hải Long** (nội tổ ông đốc học Hảo). Thuốc đã cứu đặng muôn ngàn người. Có 2 thứ : thứ 5p. và thứ 3p50. Ở xa mua thuốc gửi mandat cho ông :

TRỊNH VĂN HẢO
Directeur École
Villa N° 110 Rue Vassoigne
TÂN-ĐỊNH, Saigon

THUỐC TRƯỜNG-SINH NGÂM RƯỢU

Cao hồ-cốt, tắc-kè, Sâm, Nhung, Tâm gửi cây giàu, cao Kim-anh, Cam-khởi tử, Tô-hợp-hương, Đông-trùng hạ-thảo, và nhiều vị thuốc bổ quí giá theo trong bài thuốc *Trường-sinh Gia-truyền* chế luyện thành bánh thuốc này. (Dùng rượu ta, rượu ty hay rượu vang tốt mà ngâm). Hương-vị rất thơm, uống ngon tuyệt trần, không có rượu thuốc, rượu bổ nào ngon bằng. Uống rượu này ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí, nhớ lâu, bổ tinh, sinh huyết, nhan sắc quang nhuận, trừ được các tật bệnh, suốt đời mạnh khỏe, trẻ mãi không già. Bởi vậy gọi là « Bánh Trường-Sinh ».

Người khỏe mạnh uống càng tăng sức khỏe, người nào yếu đau như kể dưới đây uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả : Những người đau mới khỏi, các bà sau khi mới sinh nở, người ở nơi nước độc, người bị bệnh ngã nước, bệnh phòng tịch, bệnh ho, hen, xuyễn, bệnh thở, bệnh vàng da (cả trong lòng trắng con mắt cũng vàng) bệnh tê thấp, bệnh nhức xương, bệnh ăn không tiêu, ngủ không được, bệnh di tinh, mộng tinh, thận hư, đau lưng, bốc hỏa, các ông giao hợp yếu, các bà huyết xấu, kinh không đều, ra khí hư, những người đại tiện không đều, nước tiểu không trong, uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả.

CÁCH DÙNG : *Hộp lớn (giá 1p.00) ngâm thành 3 chai (litre). Hộp nhỏ (giá 0p.35) ngâm thành một chai (litre) trong một ngày là dùng được. Mỗ chai rượu bổ này đáng giá 3p.00, uống hết lại chế thêm rượu vào cho đến lúc nhạt thì thôi. Nếu muốn đặc, muốn tốt, ngâm thật nhiều bánh thuốc, ít rượu, sẽ thành một thứ rượu khai vị (apéritif) rất quí để uống trước khi ăn cơm và trước khi đi ngủ rất bổ, mà lại có đủ sức trừ được các bệnh như đã kể trên. Nếu chỉ cần ngon rượu để uống được nhiều khi ngon sang, không mệt, không bốc nhức đầu thì ngâm thật ít thuốc và nhiều rượu. Nam phụ lão ấu và người có thai đều dùng được. Trước khi ngâm rượu bóc bỏ bao sáp đi. Xin nhận kỹ hiệu phật 12 tay, có chánh phủ chứng nhận, của nhà thuốc Hồng-Khê.*

NHÀ THUỐC HỒNG-KHÊ

Tổng-cục tại 88 Route de Huế (ngay trước cửa Chợ Hôm) Hanoi và có đại lý các nơi, là một nhà thuốc có danh tiếng của người Việt-Nam đã được thưởng bội tinh vàng và bằng cấp ban khen. Mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỹ giấu hiệu phật 12 tay có chánh phủ chứng nhận kẻo lầm thuốc giả. *Có biếu sách Gia-đình Y-dược và Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang (ở gửi lĩnh hóa giao ngân.*

Kính Thuốc

Kính hiệu ***Filocros*** là hạng tốt nhất để đi ngoài nắng, giá từ 4p. trở lên. Bán đủ thứ kính lão (viễn thị) và cận thị. Có nhiều kiểu gọng nhựa, gọng kền, gọng vàng rất đẹp và chắc chắn. Có máy lắp mắt kính và chữa gọng kính.

Gửi lĩnh hóa giao ngân

đào lập

97, Hàng Gai, Hanoi

Võ đức Diên
và
Nguyễn văn Nghi
KIẾN TRÚC SƯ

8, Place Négrier

◆ HANOI — Tél. 77 ◆

Mat đẹp như' xuân

Ngày xuân vẻ mặt muốn tươi đẹp rực-rỡ, nên sửa điện, da sẽ không bao giờ hư như : nẻ bắt gió, bắt nắng, giám sần, to da, v. v...

ái mỏ mỹ viện

Nên mua máy uốn tóc : 100p.—200p.—400.— đến 1800p. — Máy điện Rayon Violet : 80p. — 150p. Máy sấy tóc : 25p. — 350p.— Máy uốn lông mi : 0p.90 — 12p.00 Máy điện Máy điện Massage (soa nắn) : 9p.— 45p. — 240p. — Máy làm nở vú (ngực đàn bà) 40p. — 380p. Máy điện kẹp mũi làm dọc dừa 485p.— tondeuse điện : 70p. — Douche pul-

MỸ VIỆN

AMY

Thân đều, ngực (vú) nở, dáng đi đẹp. Chỉ dùm điểm-trang giữ gìn các lối lịch sự. Giá sửa từ MỘT ĐỒNG. Băng đen, trắng. Uốn rượm tóc.

MY VIEN AMY 26 Hàng Than Hanoi

hiệu hót tóc ?

vérisateur điện 60p. — Vibro Masseur Standart 18p.— Kìm uốn tóc thường : 1p.80— 9p.50— Thuốc uốn tóc permanence : 1p.— 2p. — 3p. Purma (fabrication américaine) làm lông mi dài cong Nếu mua máy, xin dặy cách làm cẩn thận, chắc chắn. *Amy đại-lý các máy sửa đẹp Pháp — Anh — Mỹ*

Bệnh tình

Mắc bệnh lậu, giang mai, hạ, cam, hột xoài, vân vân chỉ nên tìm đến

dức tho dường

131, Route de Hué — HANOI

mà chữa khoán hoặc uống thuốc sẽ được khỏi chắc chắn. Thuốc không công phạt, không hại sinh dục.
Nhà thuốc nhận chữa nhiều bệnh rất linh nghiệm.

TRICOTS CHEMISETTES

La seule maison qui pourrait vous fournir ici, en Indochine des articles en Bonneterie de choix, en grosses quantités et ◆ au meilleurs prix. ◆

C'est la Manufacture
CU' GIOANH
60-70, Rue des Eventails, Hanoi

Fournisseur en Gros de tous les Magasines et Bazars du pays.

Imprimerie spéciale de la Revue Ngày-Nay. Tél. 874 — Hanoi

Le Gérant : Nguyễn-kim-Hoàn